

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De viris illustribus - Cod. Aug. perg. 183

**Hieronymus, Sophronius Eusebius
Hermas**

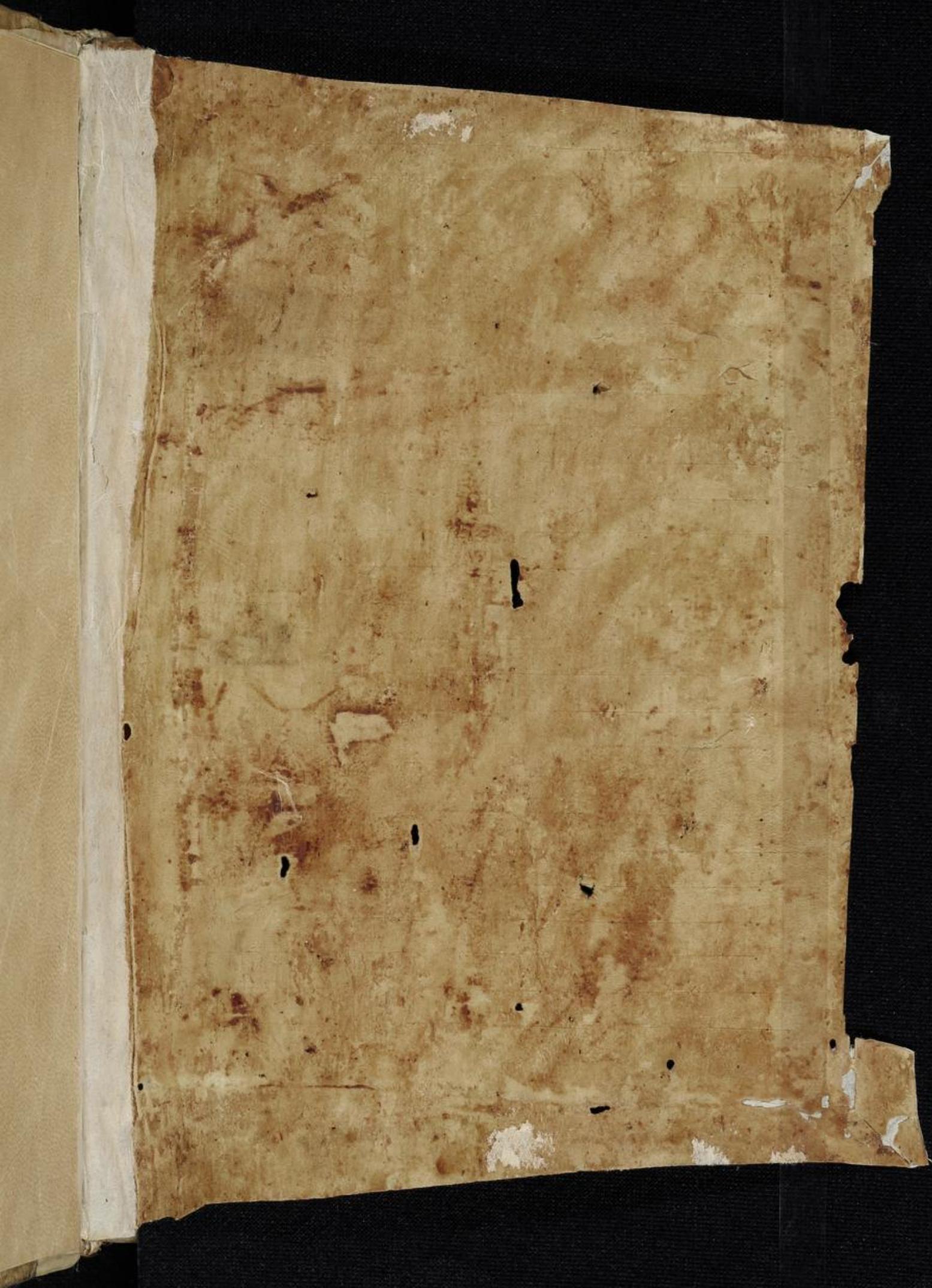
[Reichenau ?], [10. Jahrhundert]

[urn:nbn:de:bsz:31-45742](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-45742)

Ille liber intitulat pastor nuncy
penitentie quator libri hermanij
et dms villones v r

Z8
K

Aug. CLXXXIII

IN LIBRO VI

DE HERED

Hereditas

est

quae

est

publice

legit

transmissio

est

liber

et

liber

et

domina

est

quae

est

EXILIO VLS

DI HERIA

Homani

bens me

parobam. h

Miserunt au

ptor. Et a

publice legn

scriptur

nos suame ig

Ita hoo e

Ita

17
IN LIBRO VI ROKUM INLUSTRIUM CAPITULO X.

DE HERMAN QUI EI PASTOR DICITUR

Herman cuius apostolus paulus ad romanos scribens meminit. Salutate flegontam hermen patrobam. herman et qui sunt cum eis fratres. Asserunt auctore esse libri. de libro qui appellatur pastor. Et apud quasdam graeciae ecclesias. etiam publice legitur. Reuera utilis liber. multique de eo scriptorū ueterum usurpant testimonia. Sed apud latinos paene ignotus est.

167
12
p
Iste liber ē augustinus ecclesie cuius statū reddat

1
INCIPIT LIBER PASTORIS NUNTII PAENITENTIAE
MANDATA AC SIMILITUDINES EIVS IN QUIBUS APPA
RUIT ET LOCUS EST ERMAE. CUI ETIAM IN PRIN
CIPIO APPARUIT ECCLESIA IN VARIIS FIGURIS.
SUNT ERGO VISIONES ECCLESIAE NUMERO
QUATTUOR. PASTORIS NUNTII PAENITENTIAE
VISIO. VNA. MANDATA EIUSDEM NUMERO
XII. SIMILITUDINES IPSIVS NUMERO. X.

QUI ENI
pud
prop
quod
animum eredu
effem fralen
lam cogitau
proficiens cu
di. quam m
Luis de m
locum ad dext
Pravatem
transfem locum
comparat in
cum est aelum
saluante me de
quoniam illam
domini. Do
et. Domina
ma. que ab in
datur. quod
clesium suum. In
dixit et. Domina
co. dicitur dicitur
dum arbitratu
Vult me commem

QUI ENUTRIERAT ME VENDIDIT QUANDAM
 puellam romae post multos annos haec ego cognoui
 et coepi eam diligere ut sororem. Post tempus ali-
 quod laua eam in flumine tiberis uidi. Et porrexi
 ei manum et eduxi eam de flumine. uisaeque exi. felix
 essem si talem uxorem haberem. et specie et moribus. hoc so-
 lum cogitavi. nec ultra aliquid cogitavi. Post tempus aliquod
 proficiens cum his cogitationibus. Et honorificans creatura
 di. quam magnifice et pulcherrime sint. Et dumambu-
 lans obdormiui. Et sp̄s merapuit et tulit me per quendam
 locum ad dexteram. per quem non poterat homo iter facere.
 Erat autem locus ille in rupibus et abritus ab aquis; Cumq;
 transissem locum illum ueni ad plantam et genibus positus.
 coepi orare dñm et confiteri peccata mea. Et orante me aper-
 tum est caelum. et uidi mulierem illā quam concupieram.
 salutante me de caelo et dicentem. herma aue. Et ego prof-
 piciens illam. dixi ei. Domina quid hic facis? At illa respon-
 dit mihi. Recepta sum ut peccata tua arguā ad dñm. Dixi
 ei. Domina nunc tu me argues? Non inquit sed audi uerba
 mea quae tibi incipio dicere; Quia in caelis inhabitat et con-
 didit ex nihilo ea quae sunt et multiplicauit propter se amec-
 clesiam suam. Irascitur tibi qm̄ peccasti in me. Respondens
 dixi ei. Domina si ego in te peccaui. ubi aut in quo lo-
 co. aut quando turpe uerbu locutus sum. non semper te ac si-
 deam arbitratus sum. Nonne semp reuertis uelut sororem?
 Quid mei commentaris mulier tam nefanda? Tunc illam mihi

2
adridens ait. In corde tuo ascendit concupiscentia nequiti-
tae. aut non uidetur tibi uiro iusto saeuam rem esse si
ascenderit in corde illius mala concupiscentia peccatum
est ei et quidem magnum. Iustus enim uir iusta cogitat
Cogitando ergo illum. ea quae iusta sunt et recte ingre-
diente eum in caelis. propterea habebit dominus in omni nego-
tio suo. Qui autem nefanda cogitant in cordibus suis.
mortem et captiuitatem sibi assumunt. maxime hi qui
saeculum hoc diligunt. et gloriantur in dilictis suis. Et qui
non expectant bona futura. uagantur animae illorum;
Haec autem faciunt dubii. qui non habent spem in deo et
contemnunt et neglegunt uitam suam. Sed tu ora ad
dominum et sanabit peccata tua. totiusque domus tuae et omni-
um sanctorum. Postquam autem locuta est uerba haec clau-
si sunt caeli et ego eram totus in merore et metu Et dice-
bam in tra me. Si hoc mihi peccatum adscribitur quomodo
potero saluus esse. aut quomodo exorabo dominum pro peccatis
meis plenissimis. quantas uerbis rogabo dominum ut mihi propi-
tius sit. Haec me recogitante et discernente in corde meo
Uidi cathedram de lanis candidis. sicut nix factam magnam Et
uenit mulier anus in ueste splendida habens librum in
manu. Et sedit singularis et salutauit me herma aue.
Et ego mestus et plorans dixi. Domina aue. Et illa dixit mi-
hi. Quid me tristis es herma. qui eras patiens et modestus et
semper hilaris. Et respondens dixit ei. Domina in edibus mihi
obiecta est a muliere optima. dicente quoniam peccaui in eam.

At illa dixit. absit a seruo di res ista. sed forte in corde
tuo ascendit. illa est quidem seruis di talis cogitatio pecca-
tum inferens. non enim debet cogitationem abhorrendam
seruis di et praecipue herma quies continens ab omni
cupiditate scelestis. Et est omni simplicitate plenus et inno-
centia magna. sed non causa tui irascitur dñs. sed propter
domū tuam. quae nefas admisit. dñm et in nos parentes su-
os. Et tu cum sis amator filiorum. non commonuisti domū
tuam. sed dimisisti illos conuolare saeue. propter hoc ti-
bi irascitur dñs. sed sanabit omnia quae ante gesta sunt
mala in domo tua. Propter illorum enim peccata et iniqui-
tates consumptus es a saecularibus negotiis. Iam enim mi-
sericors dñs misertus est tui. Et domui tuae et confortauit
te in gloria. Tutantū noli uacare sed animo equus esto et
conforta domū tuā. tamquā exarius pducens opus suū obtin-
gitei cui uult. sic et tu uerbū cotidianū iustū docens absides
grande peccatū. **Nō** desinas ergo comonere natos tuos.
Scit enim dñs qm̄ paenitentiam agent ex toto corde suo et
describet te in libro uitae. Cumq; finisset uerba haec ait mi-
hi. Uis audire me legentem. Dixi ergo uolo domina. Et sic
ergo auditor. Et reuoluto libro. legebat glorias magnifi-
ce et mirifice. quae non poterā in memoria retinere. Erant
enim uerba terrifica. Quae non poterat homo sustinere.
Pouissima tamen uerba in memoria comendauit. Erant
enim modica et utilia nobis. Ecce dñs uirtutū quoniam uisibili
uirtute et magno sensu suo condidit mundū et honorifico

consilio circum decorem creaturae suae et fortissimo si uerbo confixit caelum et fundauit terram super aquas. Et uirtute sua potenti condidit scām ecclesiam suam. quam benedixit. Ecce transferet caelos ac montes colles et maria. Et omnia plena fient electis eius. Ut reddat illis re promissionem. quam re promisit cum multo honore et gaudio. si seruaerint legitimam dī quae acceperunt in magna fide. Cumque consummasset legendo. Ex surrexit de cathedra et uenerunt quattuor iuuenes et tulerunt cathedram iterū ad orientē. Et uocauit me ad se et tetigit pectus meum. aitque mihi. placuit tibi lectio mea. Dixi ei. domina haec mihi nouissima placent. priora autem saeua et dura sunt. at illa ait mihi dicens. haec nouissima iustis. priora autem refugis et ethnicis. Et cum loqueretur mecum. duo quidam uiri apparuerunt et sustulerunt illā in humeris et abierunt ubi et cathedra erat ad orientē. hilaris autē discessit. Et cum iret ait ad me. Confortare herma

VISIO SECUNDA

Cum uero proficiscerem cum his circa illud tempus quo et anno priore ambulans cōmemoratus sum anni prioris uisionem. sursumque abstulit me sp̄s. Et duxit me in eundē locū quo anno priore. Cumq; uenissē ad illū locū positus genibus coepi orare dñm et honorificare nomen eius. Quod me dignum arbitratus sit. Et manifestauerit mihi peccata pristina. Et cum surrexissē a oratione. audiui anū illā quam et anno priore uideram. Et ambulante et legente

libellum aliquem Et ait mihi potes haec electis di-
nuntiare. Dixit domina tanta in memoriam reti-
nere non possum. da autem mihi libellum et describam.
Accipe inquit et restitues mihi eum. Ut autem accepi
inquendam locum agri sedens. descripsi omnia ad litte-
ram non inueniebam syllabas. Cumque consummassem
scripturam libelli. subito raptus est de manu mea libellus.
a quo autem non uidi. Post quindecim autem dies cum uen-
nassem multumque rogassem dominum reuelata est mihi scientia
scripturae. Erat autem haec. Sementium herma deliquit
in domino. Et prodiderunt parentes suos in nequitiam mag-
nam. Et audierunt proditorum parentum. Et prodentes
profecerunt. Sed etiam nunc adiecerunt peccatis suis libi-
dines. Et commaculationes nequitiae. Et sic impleuerunt ini-
quitates suas. sed in prope haec uerba filius tuus omnibus.
Et coniuge tua quae futura est soror tua. Ipsa enim conper-
cat linguam suam. in qua malignatur. Sed auditas uerbis
his continebit se et habebit misericordiam. Erudientur
enim. postquam in propeaueris haec uerba illis. quae man-
dauit ille dominator ut tibi reuelentur. Tunc remittentur
illis peccata. quae iam pridem peccauerunt. Et omnibus scis qui
peccauerunt usque in hodiernum diem si ex toto corde ege-
rint paenitentiam et abstulerint accordibus suis dubitationes.
Iurauit enim ille dominator per gloriam suam super electos suos
pre finita ista die. Etiam nunc si peccauerit aliquis non habi-
turum illum salutem. Paenitentiae enim iustorum habent

fines. repleti sunt dies paenitentiae omnibus scis. genti-
 bus autem paenitentia usque in nouissimo die. Dices er-
 go eis qui prae sunt ecclesiae ut dirigant uas suas in iusti-
 tia. ut recipiant in pleniore promissionem. cum multa
 gloria. Permanete ergo qui operamini iustitiam. Et sic
 facite ut fiat uester transitus cum scis angelis. felices uos
 qui cumque sustinetis pressuram super uenientem. Et qui
 cumque non negauerit uitam suam. Iurauit enim dñs per
 filium suum. qui denegauerit filium sequi despondentes
 uitam suam qui nunc denegantur. Sunt in aduentibus die-
 bus. Hi autem qui nunquam denegauerint ob nimiam miseri-
 cordiam. propitius factus est illis. Tu autem herma noli
 meminisse malorum filiorum tuorum. sed nec sororem tuam sinas
 sed ut emendetur a pristinis peccatis. Erudietur enim
 doctrina ista. si uiam memor non fueris malitiae illorum.
 memoria malorum mortem operat. Tu enim herma magnas
 tribulationes habuisti saeculares propter praeuersiones
 domus tuae. quoniam non pertinuit ad te de illis. Et in negotiatio-
 nibus tuis maligni simplicitus es. sed illud te saluum faciet
 quod non disseris ad o uiuo. Et simplicitas tua et nimia conti-
 nentia haec saluum fecerunt te si permanseris. Et omnes saluos
 faciet qui cumque huiusmodi operantur. Et ingrediuntur
 in innocentiam. et in simplicitate. hi qui huiusmodi sunt in-
 ualescent aduersus omnem nequitiam. Et permanebunt
 in uitam aeternam. Felices omnes qui operantur iustitiam
 non asumentur usque in aeternum. Dices autem magna

5
ecce tribulatio uenit. sicut tibi uidetur iterum nega. Prope
est dominus conuertentibus sicut scriptum est in helda et modal.
qui uaticinati sunt in solitudine populo. Reuelatum est autem
mibi fratres dormienti a iuvene specioso et dicente mihi
anum illam. a qua accepisti libellum quam putas esse. Et
ego dixi sibi illam; Erras inquit non est. Quae est ergo domine.
Et dixit mihi ecclesia est; Et dixi illi quare ergo anus est.
Quoniam inquit prior omnium creata est. ideo anus. Et propter
illam mundus factus est; Post hanc autem uisionem uidi in do
mo mea et uenit illa anus et interrogauit me. si iam libel
lum dedissem senioribus. Et respondi adhuc non. Et illa
dixit. bene inquit fecisti. habeo enim uerba quaedam edi
ceret tibi; Cum ergo consummauero omnia uerba per te
scientur electi. Scribes ergo duos libellos et mittes unum
clementi Et unum grappati. Mittet ergo clemens in exte
ras ciuitates illi enim permissum est. Grappas autem como
nebit uiduas et orfanos Tu autem leges in hanc ciuitatem cum
senioribus qui praesunt ecclesiae.

VISIO IERUSA

Visio quam uidi fratres. uisio talis erat. Cum uenisset frequen
ter et peccatus essem dominum ut mihi ostenderet reuelationem
quam mihi pollicitus est ostendere per illam anum. Eadem
nocte mihi apparuit illa anus. et dixit mihi. quoniam sic egeus
es et sollicitus ad sciendum omnia. Ueni in agrum ubi uis.
Et circa horam sextam manifestabo me tibi. Et ostendam tibi quae
oporteat te uidere. Rogavi illam dicens. domina inquam

51
locum agri. Ubique uis elige locum bonum secretum.
Antequam loqui autem ei coepissem. Et dicere ei locum. ait mi-
hi. ueniam ubiuis. fu ergo in agro et aestimaui horas.
et ueni in locum ubi conseruaueram ei uenire. Et uidi subsellium
positum. Erat ceruical lineum. Et super linteum expansum
carbasinum. Uidens haec posita et neminem esse meum locum.
Stupere coepi. Et capilli mei exsurrexerunt. Et quasi orri-
pilatio me comprehendit cum essem solus. Apud me autem re-
uersus et memoratus gloriae dei. Et accepta audacia postis
genibus. confitebar domino iterum peccata quae prius. Et ec-
ce uenit cum iuuenibus sex. quos et ante uideram et stetit
post me. Et audiebat me orantem et confitentem domino peccata
mea. Et tangens me dixit. desine iam pro peccatis tuis
tantum orare. Ora et pro iustitia ut accipias partem ex ea in do-
motua. Et erexit me de loco et adprehendit manum meam et ad-
duxit me ad subsellium. Et ait illis iuuenibus. Ite et aedifi-
cate. Postquam discesserunt iuuenes. et nos soli facti sumus
ait mihi. sede hic. Dixi ei. domina. Sine seniores ante sede-
re. Quod tibi dico inquit sede. Cumque uellem sedere ad dexte-
ram partem. non est passa me. sed annuebat mihi manu. ut
ad sinistram partem sederem. Recogitantem autem me et
metum esse quod non sinuit me ad dexteram sedere. ait
mihi. Quid metus est herma. locus qui ad dexteram illorum
est. quia iam meruerunt dominum. Et passi sunt causa nominis eius.
Tibi autem multum superat ut cum illis sedeas. sicut manes in sim-
plicitate tua permane et sedebis cum eis. Qui cum que operati

fuerint illorum opera et sustinuerint quod illi sustinuerunt.
 Dixit domina uelim scire quae sustinuerunt. audi inquit
 feras. bestias. flagella. carceres. cruces. causa nominis
 propter hoc illorum sunt dexteræ partes scitatis. Et quisq;
 passus fuerit propter nomen dñi. Reliquorū autē sinistræ
 partes sunt. sed utrique et eis qui ad dexteram qui que ad
 sinistram sedent. sunt dona et promissiones tantū quod ad
 dexteram sedent. Et habent gloriam quandam. Tu autem
 cupidus es sedere ad dexterā cum eis. sed exiguitates tuæ
 multae sunt. Et mundaberis autē ab exiguitatibus tuis. sed
 et omnes qui dubii non fuerint. emundabuntur ab omnib; pecca-
 tis in hunc diem. Et cum haec dixisset uolebat ire. Procidentis
 illi ad pedes. rogauit illā per dñm ut mibi demonstraret quod
 re promiserat uisum. At illa rursus adprehendit manū meam.
 et erexit me. Et fecit sedere super subselliū ad sinistram. Et
 eleuata uirga splendida quadā ait mibi uides magnā rem.
 Dixi. domina nihil uideo. Ecce uides contra te turrē mag-
 nam quae aedificatur super aquas. Lapidibus quadratis
 splendidis. in quadro autē aedificabatur turris ab illis
 sex iuuenibus. qui uenerant cum illa. alii autē multa milia
 uirorū adportabant lapides. alii de terra transferebant.
 Et porrigebant illis sex iuuenibus. accipiebant et aedifica-
 bant. eos quidem quide profundo lapides extrahebantur.
 Omnes sic imponebant in structurā polita enim erant. Et con-
 uementes commissuræ cum illis lapidibus. Et sic conunge-
 bantur alius ad alium. Itaut commissuræ eorū non parerent

60
et sic parebat structura turris tamquam ex uno lapide aedificata. Ceteri autem lapides qui adferiebantur de terra quosdam quidem recipiebant. quosdam autem ponebant in structuram. alios autem excidebant et proiciebant longe a turri. alii autem lapides multi circa turrem positi erant. et non utebantur illis in structuram. Erant enim quidam ex his scabrosi. alii autem scissuras habebant. alii autem candidi et rotundi. non conuenientes in structuram turris. Uidebam autem alios lapides proici a longe a turri. Et ueni entes in uia et non manentes in uia. sed uolui de uia in locum desertum. alios autem in igne incidentes et ardentes. alios autem cadentes secus aquas. non posse uolui in aquam. Quidam uoluerunt uisum intrare in aquam. Et cum haec mihi demonstrasset. uolebat recurrere dixit ei. Domine quid mihi prodest haec uidisse. et non scire quae sunt haec res. Respondens dixit mihi. uersutus es homo uolens scire ea quae circa turrem sunt. Ita inquam domina ut fratribus adnuntiem. et hilariores fiant. Et haec audientes honorificent dominum cum multa gloria. Et illa ait. Audient quidem multi. Et cum audierint quidam ex eis gaudebunt. quidam autem flebunt. Sed et isti audientes si paenitentiam egerint. Et ipsi gaudebunt. Audi nunc similitudinem turris. Omnia haec et accensus mihi molestior es uel reuelationem noli. Reuelationes enim istae finem habent. Impletae sunt enim sed tu non desines petendo reuelationes. Improbus enim es turris quidem quam uides aedificare. Ego sum ecclesia

quaetibi apparui et modo et prius. Quodcumque ergo
uolueris interrogare de turre et reuelabo tibi ut gaudeas cum
scis. Dixit. domina quoniam semel indignum arbitrata es. ut
omnia mihi reueles. reuela. ait mihi. Quodcumque oportue
rit tibi reuelari. reuelabitur. tantum ut cor tuum. apud
dominum sit. Et ne dubites. si quodcumque uideris. Interroga
uilla. turris quare super aquas aedificata est domina.
Dixeram tibi et prius uersutu esse circa scripturas diligen
ter inquirens. igitur inuenies ueritatem. Quare ergo su
per aquas aedificatur turris. quoniam uita uera per aquam salua
facta est. et fiet. fundata est enim uerbo omnipotentis et
honorifici nominis. Continetur autem ab inuisibili uirtute domini.
Respondi et dixi. magnifice habent se res hae. Illi autem
iuuenes qui aedificant qui sunt domina. hi sunt sancti angeli
di qui primo constituti sunt quibus tradidit dominus uniuersam
creaturam suam. Creandi et aedificandi et domnandi creaturae
illius. per hos consumabitur structura turris. Ceteri au
tem qui ad portabant lapides qui sunt. Et ipsi sancti angeli
domini. hi autem precellent illos. Cum ergo consummata
fuerit structura turris. omnes simul epulabunt iuxta
turrem. Et honorificabant dominum. quoniam consummata est
structura turris. Interrogauit eam dicens uolebam scire
exitum lapidum. et uim eorum qualis sit. Respondens
mihi dixit. non. quoniam tu pre omnibus melior es. ut tibi reue
letur. alii enim te priores sunt et meliores te. quibus oport
tebat reuelari uisiones istas. sed ut honorificetur nomen di.

70
tibi reuelatum est. Et reuelabitur propter dubios qui cogitant in cordibus. Utrum nesint haec aut non. dic illis quoniam haec omnia sunt. et nihil extra ueritatem est. sed omnia firma et certa quae fundata sunt. Audinunc et de lapidibus qui sunt in structura. Lapidem quidem illi quadratum et albi conuenientes in commissuris suis. hi sunt apostoli et episcopi et doctores et ministri. qui ingrediuntur in clementia dei. Et episcopatuum gesserunt et docuerunt. Et ministri uero sancti et modeste electi dei. qui dormierunt. qui que adhuc sunt. Et semper cum illis conueniunt. Et in se pacem habuerunt. Et alter utrum audierunt. propter hoc et structurae turris conueniunt commissurae eorum. Qui uero de profundo trahuntur et inponuntur in structurae et conueniunt commissurae eorum cum caeteris lapidibus qui iam aedificati sunt. hi sunt qui dormierunt et passi sunt causa nominis domini; Ceteri autem lapides qui ad portabantur a terra uolo scire qui sunt domina. ait. eos quidem qui in terra uadunt. Et non sunt politi. hos deus probauit quo ingressi sunt in aequitatem domini et iuxerunt in mandatis eius. qui autem adferentur et ponuntur in structurae turris qui sunt. nouelli in fide et fideles. Commonentur autem ab angelis ad benefaciendum. propter quod non est inuenta in illis nequitia. Quos autem reiciebant et proieciabant iuxta turrem qui sunt isti. hi sunt qui peccauerunt et uoluerunt paenitentiam agere. propter hoc non sunt longe proiecti. Quia uero ^{turre} uoluerunt in structurae si paenitentiam egerint. Quid ergo acturi sunt si paenitentiam egerint. forteserunt in fide. si paenitentiam nunc egerint.

dum aedificatur turris. nam si consummata fuerit struc-
 tura. iam non habet locum ubi ponatur sed erit reprobus.
 solummodo autem hoc habebit. quoniam ad turrem positus est.
 Qui autem recidebantur. et longe proicebantur a turre
 uis scire. hi sunt filii iniquitatis et crediderunt in simula-
 tione. Et omnis nequitia non abscessit ab eis. propter hoc non
 habent salutem. quoniam non sunt utiles in structura. propter
 nequitas suas et propter hoc excisi sunt. Et longe proiecti sunt.
 propter iram domini quia exacerbauerunt eum; Ceteros autem
 lapides quos uidisti conplures positos noneuntes in structu-
 ram. hi quidem scabrosi erant. hi sunt qui cognouerunt
 ueritatem. nec permanserunt in eam. nec coniuuncti sunt scis
 propter hoc inutiles sunt. Qui autem scissuras habebant qui
 alius aduersus alium in cordibus habent. Et non habent pacem
 inter se. In persona quidem pacem habentes. Cum autem
 unus ab alio discesserit. nequitia ipsorum in cordibus perma-
 net. haec sunt autem scissurae quas habent lapides. Qui uero
 curti sunt. qui crediderunt quidem plurimam partem ha-
 bent iniquitatis. propter hoc curti et non integri sunt;
 Candidi autem et rotundi. Et non conuenientes in structu-
 ram turris qui sunt domina. Respondens mihi dixit. usque
 quo stultus es et insensatus. Et omnia interrogasti et nihil in-
 tellegisti. hi sunt habentes quidem fidem. habentes autem
 et diuitias huius saeculi. Cum ergo uenerit tribulatio prop-
 ter diuitias suas et negotiationes abnegant suum dominum; Respon-
 dens dixit ei. Domina quando ergo utiles erunt domino?

Cum circumcisae fuerint inquit diuitiae eorum. quae eos
delectant. tunc erunt utiles dō ad aedificium. Sicut enim
lapis rotundus nisi decisis fuerit et abiecerit a se aliquid
non potest quadratus fieri. sic et qui diuites sunt in hoc saecu-
lo nisi circumcisae fuerint diuitiae illorum. non possunt
dñō utiles esse. Atteprimus scito quando diues fuisti inutilis
eras. nunc uero utilis es. et aptus uitaetuae. Nam et tu ipse
ex eis lapidibus fuisti; Ceteros autē lapides quos uidisti lon-
ge a turre proiectos. Et currentes in uia. Et uolui in loca
deserta. hi sunt qui crediderunt quidem. a dubitatione
autem sua relinquunt uiam suā ueram putantes se melio-
rem uiam posse inuenire. Errant autē et miserī sunt in gre-
dientes in desertas uias. Qui autē cadebant in ignē et arde-
bant. hi sunt qui finem abscesserunt ad dō uiuō. nec amplius
illis ascendit in corde paenitentia agere. propt̄ desideria li-
bidinum suarū et scelerum. quarū operantur; Ceteri uero
qui cadebant iuxta aquas et non poterant uolui in aquam
qui sunt; hi sunt qui uerbū audierunt uolentes baptizare
in nomine dī. Qui bus cū uenerit in memoria sc̄itatis ueritatis
retrahunt se et ambulat rursus post desideria sua scelestā.
Consummaui igitur enarrationem turris. Ego qui cum
ad illam anam. hi omnes lapides qui proiecti sunt nec con-
ueniebant in structurā turris. Si est illis paenitentia et habe-
bunt locum in turrem hanc. habent inquit paenitentiam.
Sed in hanc turrem non possunt conuenire. alio autē loco po-
nentur multo inferiore. Et hoc cum cruciati fuerint. Et

repleuerint dies peccatorum suorum. Et propt̄ hoc transfe-
rentur qm̄ perceperunt uerbum istū. Et tunc illis contin-
get transferri de poenis si ascenderit in cor ipsorū opera
quae operati sunt scelestā. Quod si non ascenderit in cor
ipsorum. non erunt salui propter duritiā cor dissui.
Cum ergo desui interrogando illā. De omnib; istis. ait mihi;
uis aliud uidere aliquid. Cum que essem cupidus ad uiden-
dum. hilaris factus sum uultu. respiciens me subrisit. Et
ait mihi; Uides septē mulieres circaturrem. Uideo inquā
domina; Turris haec ab his subportatur. secundū precep-
tum dñi. Audi nunc effectus earum. Prima quidē earū
quae continet manum. fides uocatur. per hanc fiēt elec-
ti dī; Alia autem quae succincta est et uiriliter agit.
continentia uocatur. haec filia est fidei. Quisq; ergo secu-
tus fuerit illā felix fiet in uita sua. qm̄ ab omnib; operib;
malis abstinēbit credens qm̄ si abstinuerit se ab omni concu-
piscētia heres erit uitae aeternae. Ceterae autē domi-
nae quinque quae sunt. filiae alterutrū sunt; Uocantur
autem quaedam simplicitas. alia innocentia. alia modes-
tia. alia autē disciplina. alia autem caritas. Cum ergo
opera seruaueritis matris earū omnia poteritis custodire;
Uolebam scire domina. quae quam habeant illarū uirtu-
tes. Audi inquit uirtutes aequales habent. Tenentur
autem uirtutes earū ab inuicē. Et secunt̄ se inuicē sicut
natae sunt; Ex fide nascitur abstinentia. De abstinentia
simplicitas. De simplicitate innocentia. De innocentia.

95
modestia. De modestia disciplina et caritas. harū er-
go opera scā et pudica. et recta sunt. Qui cumq; ergo ser-
uerit his. Et inualuerit tenere opera eorū. In turrem
habebit habitaculū cum scīs dī. Interrogauit illā de tem-
poribus si iam consummatio est. illa autē exclamauit uo-
ce magna dicens. In sensate homo non uidet turrem supae-
dificari. Quando ergo consummata fuerit turris et aedi-
ficata habet finē. sed cito consummabitur. Noli amplius
me interrogare aliquid. Sufficiens tibi et omnib; scīs cōme-
moratio ista et renouatio spūum uestrorū. sed non tibi haec
sola reuelata sunt sed ut omnib; demonstrare ea. Post tridu-
um enim intellegere oportet tibi haec uerba haec quae
tibi incipio dicere. Loqueris ea omni u in auribus scōrum.
ut audientes ea cum fecerint emundentur a nequitiis suis.
sed et tu cum illis. Audite me fili ego uos enutriui in
multa simplicitate. Et innocentia et modestia propt̄ mise-
ricordiā dī quae sup uos stillauit iniustitia ut scī ficemini
et iustificemini. ab omni nequitia et omni prauitate. Uos
autē non uultis requiescere a nequitia uestra. Nunc ergo
audite me et pacē habete alius in alio. Et uisitate uos alte-
rutrū et suscipite in uicē. Et nolite soli creaturas dī perci-
pere. abundantius etiam impertite egentib; Quidam
enim cum pluribus cibis infirmitatē carnis suae adsumunt.
sed et conuolant carnē suam. aliorū autē qui non habent
escas. marcescit caro ipsorū propter quod non habent suf-
ficientem cibum. et consumitur corpus illorū; haec igitur

intemperantia nocua est uobis habentibus. Et non cōmuni
 cantibus his qui egent; Adtendite iudiciū sup uenientem
 Qui eminentiores estis Inquirete esurientes dū adhuc
 turris non est consummata. Postquam enim consummata
 fuerit turris uolebitis benefacere Et non habebitis locum.
 Videte ergo uos qui gloriamini diuitiis ur̄is ne forte in
 gemescant hi qui egent Et gemitus illorū ascendat ad dñm.
 Et excludamini cum bonis ur̄is extra ianuā turris. Nunc
 itaque uobis dico qui prae estis ecclesiae Et amatis primos
 con sessos nolite fieri similes maleficis. Et malefici quidē
 uenena sua in buxides bauulant. Uos autē uenenū ur̄m et
 medicamentū in corde continetis. Et non uultis purgare cor
 da ur̄a Et permiscere sensum ur̄m puro corde ut habeatis
 misericordiam a regemagno; Videte ergo filii ne forte
 haec dissensiones ur̄ae fraudent uitā ur̄am; Quomodo uos
 erudire uultis electos dī. cum ipsi non habetis disciplinam?
 Commonite ergo alterutrū peccata ur̄a. Estote inter uos
 ut te ego corā patre ur̄o adstans rationē reddā puobis dño.;
 Cumq; desinisset mecū loqui. uener̄ illi sex iuuenes qui aedi
 ficabant turrē. Et tuler̄ illā ad turrē. Et alii quattuor sus
 tulerunt subselliū Et cierunt iterū ipsi in turrē. horum
 faciem non uidi. qm̄ auersi erant. Cunctē illā rogabam
 ut mihi reuelaret de tribus figuris in quib; mihi apparuit.
 respondens mihi dixit; De his alii oportet te interrogare
 ut tibi reueletur; Apparuit autē mihi fratres prima
 uisione anno priore ualde anus et in cathedra sedens;

Alia autē uisione faciem quidem iuuenilē habebat. Car-
 nem autē et capillos aniles. Et stans mihi loquebatur.
 hilarior autē erat primum. Tercia autē uisione tota
 erat iuuenior. Et aspectu decora. tantū quod capillos aniles
 habebat. hilaris autē in finē erat. Et super sub sellum
 sedens. de his ipsis maestus erā ualde. donec cognoscerem
 reuelationem hanc. Uidi anum illā in uisione noctis.
 dicentē mihi. Omnis rogatio humilitatē eget. Ieiuna
 ergo et percipies ad nō quod postulas. Ieiunau igitur unū
 diem. Eadē nocte apparuit iuuenis et ait mihi. Quod tu
 frequenter petis reuelationes in oratione. Uide ne multa
 postulans. ne carne tuā sufficient tibi reuelationes
 istae. numquid poteris fortiores reuelationes uidere
 quam quod uidisti. Respondens ei dixi. Domine hoc solū
 peto pro tribus figuris illius anus. ut reuelatio integra
 fiat. Respondit mihi. Uos non in sensati estis. sed dubitatio-
 nes uestrae. in sensatos uos faciunt. Et quod non habetis
 cor ur̄m ad dñm. Respondit illi et dixi. sedate diligentius
 ea cognoscimus. Audinquit de figuris quib; inquiris.
 Priori quidē uisione quare anus tibi apparuit sup cathe-
 dram sedens. qm̄ spiritus uestē antiquior etiā marcidus
 est. Et non habens uim auris infirmitatib; et dubitatione
 cordis. Sicut enim seniores qui non habent spem renouan-
 di et nihil aliud expectant nisi dormitionē suā. Sic et uos
 infirmati a saecularibus negotiis. tradidistis uos in
 acedias et non protecistis a uobis sollicitudinem in dñō

11
et contusus est sensus uester et in ueterastis in tristitibus
uris; Quare ergo super cathedram sedebat uolebam cog
noscere domine. Respondit. Quoniam omnis infirmus super
cathedram sedet propter infirmitatem suam. Ut conti
neatur infirmitas eius. ecce habes figuram prio
ris uisionis. Secunda autem uisione uidisti illam stantem
et iuuenilem faciem habentem et hilariorem pre pristina
carne autem et capillos seniles. audi inquit et hanc para
bolam. Cum senior iam sit aliquis desperat se ipsum prop
ter infirmitatem suam et paupertatem. nisi aliud expectat
nisi diem extremum uitae suae. Deinde subito illi relicta
est hereditas. Et audiens exsurrexit hilari factus in
duit uirtutem et iam non discumbet sed stat. Et sumptus est
a prioribus maeroribus. et iam non sedet sed uiriliter
agit. Ita et uos audita reuelatione quam uobis deus reue
lauit. quam miseratus est deus uobis. Et renouauit spiritum uestrum.
et deposuistis infirmitatem uestram. accessit uobis fortitudo.
et inualuistis in fide. Et uisa deus fortitudine uestra gausus
est. propter hoc demonstrauit uobis structuram turris.
Et alio ostendit. si ex toto corde pacem habueritis inter uos.
Tertia autem uisione uidisti illam adulescentiorem et bonam
et hilarem. et bene uultum eius. Sicut enim alicui meo
uenerit nuntius bonus aliquis. statim ablati sunt meror
nihilque aliud expectat nisi ad nuntiationem quam
audiuit confortatur de cetero et renouatur eius spiritus.
propter gaudium quod accepit. Sicut uos renouationem

213
accepistis spirituū uestrorum. uidentes haec bona.
Et quia super subselliū uidisti sedentē fortis positio. qm̄
quattuor pedes habet subselliū et fortiter stat. Nam et
mundus per quattuor elementa continetur. Qui ergo
paenitentiam egerint. habes in plena reuelationem
nihil amplius postules de reuelatione. si quid autē oportuerit
reuelabitur tibi. **VISIO QUARTA**

Visionem uidi fratres post dies uiginti pristinae uisionis fi-
guram tribulationis sup uenturae. Proficiscebar
in illa uia campana. a uia publica in uillā. Sunt fere stadia
decim. rare autē iter fit per locū eius. solus ambulans ro-
gabā dnm̄ ut reuelatione se eius quas mihi ostendit per
scām ecclesiam suā confirmaret et daret paeniten-
tiam omnibus seruis suis qui scandalizati sunt ut honori-
ficetur nomen eius magnū et honorificū. Et quia me dig-
num aestimauit ut ostenderet mihi mirabilia sua. Et
cum honorificārē et gratias agerē. tamquā sonus
mihi respondit. ne dubite in herma. In trame coepi cogi-
tare et dicere. Ego quid habeo dubitare sic fundatus ad nō
Et qui uidi honorificas res. Progressus sum paululum
fratres. Et ecce uidi puluērē usque ad caelū. Coepi dicere
in trame. num quid uimenta ueniunt et puluērē excitant.
Sic erat autem. tamquā stadium. magis magisque
uidi puluērē exurgentē suspicarer esse ali-
quid diuinitus pusillū respandit sol. Et ecce uidi besti-
am magnā uelut coetū ex ore illius locustae igneae

12
procedebant. Erat autē factura bestiae illius fere pedes
centū. Caput quidē habebat tāquam urnale. coepi flere
et inuocare dñm ut me liberaret ab illa. Deinde reme-
mora tussum uerbū quod audierā ne dubite-
herma. Indutus ergo fratres fidei.
memo ratus sum quae docuit me magna lilia.
audacter in bestia me tradidi. Sic autē ueniebat illa bes-
tia icu. ut possit ciuitatē delere. Ueni prope illā. Et
tam grandis bestia extendit se in terrā et nihil nisi lingua
proferebat. Et in totū non mouit se. donec transire illā
totam. habebat autē illa bestia super caput colores quat-
tuor. nigrum. deinde rubeū et sanguinolentū. deinde
aureum. deinde album. Postquā autē pertransiui illā
bestia progressus sum fere pedes triginta. Et ecce occur-
rit mihi uirgo quaedā exornata tamquā de thalamo
prodiens tota in albis et calciamentis albis circum-
data. Et usque faciem mītra. Pro tegumento autē habe-
bat capillos nītidos. Cognoui ego a pristinis uisionibus qm̄
ecclesia est et hilarior factus sum. salutauit autē me
dicens. aue tu homo. Et ego illā salutauit dicens. Domina
aue. Respondens mihi dixit. nihil tibi occurrit. dixi
ei. Domina talis bestia quae possit populū consumere
sed uirtute dī. et nimia misericordia eius. euasi illam.
Bene effugisti inquit qm̄ solitudinē et sollicitudinē tuā
ad dñm proiecisti. Et cor tuū aperuisti ad dñm credens.
quia per nullū alium poteris saluus esse. nisi per magno

Et honorifico nomini eius. propter hoc misit dñs ange-
 lum suū qui est sup bestias. Cuius nomen est hegrim. Et
 obturavit os eius ne te delaniaret. magnam tribula-
 tionē effugisti propt̄ fidem tuam. Et qui
 talē bestia non dubitasti. Uade ergo Et enar
 ra electis dī magnalia ipsius et dices illis
 qm̄ bestia haec figura est pressurae super uenturae.
 Si ergo praeparaueritis uos effugere illā. Si cor ur̄m
 fuerit purū ac sine macula. et reliquos dies uestros ser-
 ueritis dō sine quaerela. Inmittite sollicitudines ur̄as
 super dñm et ipse diriget eas. Credite dō qui estis dubii
 qm̄ omnia potest auertere iram suā auobis. Et mittere
 uobis suffragia. Uade dubis his qui audierunt uerba
 haec et contemserunt melius erat illis non nasci.
Interrogauī eā de illis quattuor coloribus quos habe-
 bat illa bestia in capite. at illa respondit mihi dicens.
 Iterū tu curiosus es. de huius moribus interrogans. Et
 dixi domina demonstra mihi quid sunt illa. Audinquit
 illū nigrū mundus hic est in quo cōmemorauī. Igneū au-
 tem et sanguinolentū. qm̄ oportet saeculū hunc per san-
 guinem et ignē deperire. Aurea autē pars uos estis qui
 effugistis saeculū hunc. Sicut enim aurū probatur per
 ignem utile fit. sic et uos probabimini qui habitatis in illis.
 Qui uigitur permanserint et probati fuerint ab eis. purga-
 buntur. Et sicut aurū emundatur et remittit sordē suam.
 Sic et uos abicietis omnem tristitiam. Et angustiam.

et mundamini in structuram turris. Alba autē pars se-
culi superuenturi est. In quo habitabunt electi dī qm̄ in ma-
culati et purierunt electi dō in uitā aeternā. Tu ergo nede-
sinas loquendo in auribus scōrum. habetis et figurā tribula-
tionis superuenturae magnae. Nam si uos uolueritis nihil
erit in mente. habete ista quae per scripta sunt. haec cū di-
xisset discessit. non uidi autē quolo coabit. Strepitus au-
tem factus est. Ego auersus sum retro metuens et pu-
tabam illā bestiam uenire.

VISIO QUINIA INIITIUM PASTORIS

Pastoris nuntii paenitentiae. Cum orassem domi et
cum sedissem sup lectū. Intrauit quidā uir facie dig-
niosa. habitu pastorali. amictus palliū albū. per ā ges-
tans in humero. Et uirgā in manu. Et salutauit me. Ego
resalutauī eum. protinusque consedit iuxta me. Et ait
mibi. missus sum ab illo uenerabili nuntio. ut habitē tecū
reliquoſ dies uitae tuae. Ego putaui ad temptandū me
uenisse eū. et dixi ei. Tu enim quis es. Ego enim noui cui
traditus sum. ait mibi. non cognoscis me. non in quā. Ego
sum ille pastor cui traditus es. adhuc loquente eū figura
eius mutata est. Cumq; cognouissem eū esse cui traditus fu-
eram. confusus sum protinus. metusq; me comp̄hendit. Et
totus merore confectus sum. quia sic ei respondi nequiter.
et insipienter. ait mibi. nolī confundi. sed uirtute concipe
animo in mandatis meis quae daturus sum tibi. Missus sum
enim inquit ut quae uidisti superius omnia tibi rursū ostendā

134
quae ex eis precipue utilia sunt uobis. primū omniū man-
data mea et species similitudinū scribe. Reliqua autem
sicut ostendero tibi. sic ea scribe. Ideo autē precipio tibi pri-
mum mandata mea et similitudines scribe. ut sub intelle-
gendo facilius custodire possis eas. Scripsi igitur mandata
et similitudines. Ita ut precepit mihi. Quae audita sic custodie-
ritis atque in his ambulaueritis. Et exertueritis ea mente
pura. recipietis a dño quae tūq; pollicitus est uobis. Sin autem
his auditis non egeritis paenitentia sed adhuc adieceritis
delicta ur̄a a dño aduersa recipietis. haec omnia scribere
precepit mihi. pater ille nuntius paenitentiae.

INITIUM MANDATO RŪMAN DATUM PRIMUM

Primū omniū crede quia unus est qui omnia creauit et con-
summauit. ex nihilo omnia fecit. Ipse capax uniuersorū
solus et inmensus est. qui nec uerbo definire. nec mente con-
cipi potest. Crede igitur in eo et time eū. Et timens habe abs-
tinentia. haec custo di et abice abste omnē nequitia et in-
due uirtutē iustitiae. Et uiues dō sic custodieris mandatū hoc.

MANDATIUM SECUNDUM

Dixit mihi simplicitatē habe et innocens esto et eris sicut in-
fans qui nescit malitia. quae perdit uita hominū; Primū
de nullo male loquaris. neque libenter audias male loquen-
tem. Si uero et tu audieris particeps eris peccatis male lo-
quentis. Credens et tu habebis peccatū quia credidisti male
loquenti de fratre tuo; Pernitiosa est detractio. Incons-
tans daemoniū est. numquā in pace consistit. sed semper

indiscordia manet. abstine te ab illo. Et pacem semper habe
 cum fratre tuo. Indue constantiam sciam. In qua nulla
 sunt peccata sed omnia laeta sunt. Et fac benedicta labori
 bustuis. Omnibus in opibus da simpliciter. nihil dubites cui
 des. Omnibus da. Omnibus enim deus dare uult. de suis donis.
 Qui ergo accipiunt. reddent rationem deo. Quare acceperunt
 ut et quid. Qui autem accipiunt ficta necessitate reddent
 rationem. Qui autem dat innocens erit. Sicut enim accepit
 ad deo ministerium consummauit nihil dubitans deo cui dare
 cui non dare. Et fecit hoc ministerium simpliciter gloriosum
 ad deum. Custodi ergo mandatum hoc sicut tibi locutus sum
 ut paenitentia tua simplex inueniatur. Et possit domui
 tuae bene fieri. Et cor mundum habe.

MANDATUM IERTIUM

Iterum mihi dixit ueritatem dilige. Et omnis sermo uerus
 ex ore tuo procedet. Spiritus quem deus conficit in car
 ne tua. uerax inueniatur apud cunctos homines. Et deus
 magnificetur qui dedit spiritum in te. Quia deus uerax est in omni
 uerbo. Et non est mendacium in ipso. Qui ergo mentiantur abne
 gant deum. non reddentes deo depositum quem acceperunt. acce
 perunt enim spiritum sine mendacio. hunc si mendacem reddunt
 conquinant mandatum domini et fiunt fraudatores. his au
 ditis ego uehementer fleui. Qui cum me flentem uideret
 dixit mihi. Quid ploras? Et dixi. quoniam nescio deum an possim
 saluus esse. Quare inquit. quia nunquam deum in mea uita
 uerum locutus sum uerbum. Sed semper in simulatione uixi.

140
Et mendacium pro ueritate firmaui omnibus. Et non mihi
quisquam contra dixit. sed fides habita est uerbo meo.
quem ad modum ergo potero uiuere cum sic egerim.
Et dixit mihi tu quidē uere et bene sentis. Oportebat
enim te sicut dī seruum in ueritate ambulare. Et ma-
lam consciā cum spū ueritatis non
conuincere. ne tristiciā spū dī scō uero facere. Et
dixi illi. numquā dnē haec uerba tam diligenter au-
diui. Et dixit mihi. Hunc audis custodi a modo. Ut et illa
quae prius locutus es falsa pro negotiis tuis his uerbis
et illa finem percipiant. Possunt enim et illa finē
percipere. si uera locutus fueris a modo. Et si ueri-
tatē seruaueris poteris uitā consequi. Et quicūq; audi-
erit hoc mandatū et fecerit et recesserit a mendacio
uiuet dō.

MANDATUM QUARTUM

Mando tibi aut ut castitatē custodias et non ascendat
tibi cogitatio cordis. de alieno matrimonio. aut
de fornicatione. qui hoc enim facit peccatū magnum.
tu autē semp memor esto dñi omnibus horis. Et numquā
peccabis. Si enim haec cogitatio in corde tuo ascende-
rit sic mala magnū peccatum facis. Et qui haec faci-
unt uia mortis secuntur. Uide ergo tu et abstine te ab
hac cogitatione. ubi enim castitas manet in corde homi-
nis iusti. non debet ascendere ibi cogitatio mala. Et dixi
illi. Domine permittite mihi pauca uerba dicere tibi.
Dixit inquit. Et dixi illi. Domine si quis habuerit uxorem

fidelē in dñō et hanc inuenerit in adulterio. numquid pecca-
 tur si conuiuuit cum illa. Et dixit mihi, quam diu nescit pec-
 catum eius sine crimine est uir uiuens cum illa. Si autem
 scierit uir mulierē suā deliquisse et non egerit paenitenti-
 am mulier. Et permanet in fornicatione suā et conuiuuit
 cum illa uir. reuserit peccati eius et particeps moechatio-
 nis eius; Et dixit illi; Quid ergo si permanet in uitio suo muli-
 er, et dixit; dimittat illā uir. Et uir super se maneat; Quod
 si dimiserit mulierē suā et aliā duxerit moechatur et ipse;
 Et dixi illi; quod si mulier dimissa paenitentia egerit et uo-
 luerit ad uirū suū reuerti non recipitur a uiro suo; Et
 dixit mihi; Immo si non recipit illā uir suus peccat. Et mag-
 num peccatū sibi admittit. Sed debet recipere peccatricē.
 quae paenitentia egerit. sed non saepe. Seruis enim dī paeniten-
 tia una est. propter paenitentia ergo non debet dimissa con-
 iuge sua uir aliā ducere. hic actus similis est in muliere
 et uiro; Non solū moechatio est illi qui carnē suā coinquinat.
 sed et qui simulacrū facit moechatur. Quod si in his factis
 perseuerat et paenitentia non agit. recede ab illa et noli
 conuiuere cum illa. Sin autē. Et tu particeps eris peccati
 eius; propter hoc preceptū est uobis super uos manere. siue
 uiro siue muliere; Potest enim in eiusmodi paenitentia esse.
 Sed et ego mando occasionem ut haec sic agantur. sed ne am-
 plius peccet qui peccauit; De prioribus autē peccatis eius
 dī qui potestatem habet sanitatem dandi. dabit remedium
 quia ipse est enim qui omnium habet potestatem; Iterum

interrogavi et dixi; Quid dñs me dignum existimavit esse
 ut mecum habitessemper. pauca uerba mihi disere. quia
 non intellego quicquam. Et cor meū obduratū est a pristina
 conuersatione; Et sensum mihi aperi. quia uehementer stul-
 tussum. Et in totū nihil intellego; Et respondens dixit mihi;
 Ego prepositus sum paenitentiae. Et omnibus paenitentia
 agentibus sensū do; aut non tibi uidetur paenitentia age-
 re. sapientiam esse magnam; Quid qui paenitentia agit
 sensum magnū accipit; Sentat enim qui peccauit quia
 fecit nequiter ante conspectū dñi. Et recordatur intellec-
 tu quod deliquit Et paenitentia egit. Et iam non operatur
 nequiter. sed operatur bene. Et humiliat animā suā et tor-
 quet eam quia peccauit; Uides ergo quia paenitentia sen-
 sus est magnus. Et dixi illi; Propter hoc domine diligen-
 ter inquirō omnia. qm̄ peccator sum. ut sciam quibus ope-
 rer ut uiuā quia multa sunt peccata mea; Et dixit mihi;
 uiues si haec mandata mea custodieris; et qui cūq; audierit
 et fecerit mandata haec uiuet dō; Et dixi illi; Etiam nunc
 domine. audiui a quibusdam doctoribus quod alia paeni-
 tentia non est nisi illa. cum in aqua descendimus et acci-
 pimur remissionem peccatorum nostrorū. iam
 non peccare. sed in castitate permanere. Et ait mihi; recte
 audisti; Hunc autē quia diligenter omnia quaeris ut hoc
 tibi demonstret non dans occasionem illis qui crediturisunt
 aut quomodo crediderunt dño; qui enim modo crediderunt
 aut qui crediturisunt. paenitentia peccatorū non habent. sed

remissionem; illisenim qui uocati sunt antehosdies po-
 sicut dñs paenitentia qm̄ omnium cogitationum praecordiarum
 nouit dñs et scit infirmitatem hominum. Et multiplicem nequi-
 tatem diaboli quia facit et aliquid mali seruis dñi et maligne
 insidiatur illis; misericors ergo dñs misertus est figmento
 suo et posuit paenitentiam istam. Et potestatem paenitentiae hu-
 ius mihi dedit; Et ideo dico tibi qm̄ post uocationem illam magnam
 et sciam si quis temptatus fuerit a diabolo et peccauerit unam
 paenitentiam habet; Si autem subinde peccat et paenitentiam
 agit non proderit homini talia agent; Difficile enim ui-
 uet dō, et ego dixi Domine reuixi ubi tam diligenter audi-
 ui haec mandata; Scio enim si postea nihil adiecero peccatis meis
 saluus ero; Et dixit saluus eris inquit, Et omnes qui cumque haec
 fecerint mandata salui erunt; Et iterum dixi illi; domine qm̄
 patienter me audis; Etiam hoc mihi demonstra; Dic inquit;
 Si uxor aut uir alicuius discesserit et nupserit aliquis illorum.
 Num quid peccat qui nubit? Non peccat inquit, sed si per se man-
 serit magnum sibi facit honorem apud dñm; Serua ergo casti-
 tatem et pudicitiam et uiues dō; haec quae tecum loquor et
 mandata tibi custodi a modo; Ex quo mihi traditus es in domo tua
 habito; Et prioribus peccatis tuis erit remissio si mandata mea
 custodieris; Sed et omnibus erit remissio qui haec mandata mea
 custodierint.

MANDATIUM QUINTUM

Animo equus inquit esto et / patiens et omnium operum nequissi-
 morum dominaberis. Et operaberis omnem iustitiam;
 Quod si patiens fueris sp̄s sc̄s qui habitat in te mundus erit et non

tenebricabitur. ab alio nequissimo spū. sed gaudens spatio habet
 et aepulabitur cum uaso cum quo in habitat. Et apparebit dno
 hilaris in pace magna; Quod si iracundia aliqua uenerit. con
 tinuo sps scs quiescente angustabitur et quaerit recedere.
 Suffocatur enim aspū nequissimo. Et non habet locū apparen
 di dno sicut uult; tribulatur enim ab iracundia. Utrique
 ergo sps cum pariter in habitant perniciosum est homini; Siquis
 enim sumat absinthii pusillū et mittat in amphoram mellis.
 nonne totū mel exterminabitur. Tantum mel in modico
 absinthii disperdit et perdit dulcedinē mellis. Etiam non habet
 gratiā apud dominū suum. qm̄ totum amarū factū est.
 et usum suum perdidit. Sed si in mel non mittatur absinthium.
 dulce erit et in usu domino suo. Uide enim qm̄ animi equi
 tas dulcis est plusquā mel. et utilis erit dno. et in ipso cōmo
 ratur; nam iracundia in utilis est. Si ergo mixta fuerit ira
 cundia animae equitati. contribulatur animus et non est uti
 lis dō oratio illius. Et dixi uolebā dñe nequitiam iracundiae
 ut custodiā me ab illa. Et dixit mihi; scies. Et si non custodieris
 te ab illa. perdes spem tuā cū tota domo tua. sed recede ab
 illa. Ego enim tecū sum nuntius aequitatis. Et omnes qui rece
 dunt quicumq; paenitentiam egerint ex totis p̄cordis suis.
 Sed et cum illis ero et conseruabo omnes. Iustificati enim sunt
 omnes qui paenitentiā egerint a sc̄ssimo nuntio. Audimunc
 inquit nequitia iracundiae quā pessima est. et quomodo ser
 uos dī euerit. Qui enim pleni sunt in fide nec potest aliquid
 illis facere. qm̄ uirtus est dī cum illis. Euerit enim uacuos

atubios. Qu
 hominum
 cipit p
 primo al
 uacuis; haec
 di. animi
 tem magna
 in pace ga
 haec ergo
 iracundia fo
 tur amar
 da furor; h
 sanabile; C
 sc̄s moratur
 sp̄s non p̄te
 mansuet
 fit homo u
 Et obcaec
 agit; Re
 tem et res
 auitate dō
 si enim hui
 datamen qu
 matenunc
 uerit haec

et dubios. Quoties autē uiderit tales homines. Inicit se in corda
 hominum. Et de nihilo aut uir aut mulier amaritudinē per
 cipit propter res quae sunt in usu. aut pro conuictu.

aut pro ullo aliquo si quod incidit super uacuo. aut
 pro amico aliquo. aut debito. aut de his similibus rebus super
 uacuis; haec enim stulta sunt et super uacua et uana seruus
 di. animi equitas enim ualida est et fortis. et habet uirtu
 tem magnam. Et sedet in amplitudinē magnam. hilaris.
 in pace gaudens. Et honorificans dñm omnitem pore mansuete;
 haec ergo animi equitas habitat cū beneficiis; Nā
 iracundia stulta est et leuis. et fatua; De stulticia uero nas
 citur amaritudo; Et ex amaritudine iracundia; Ex iracun
 dia furor. hic ex tot malis creatur facit peccatū magnum
 insanabile; Cum enim haec omnia in uno uase sunt ubi sp̄s
 sc̄i moratur. non capit hoc uas. sed super fluit. quia tener
 sp̄s non potest cū malo spū morari. recedit et habitat cum
 mansueto; Deinde cum recesserit ab homine cū quo habitat.
 fit homo uacuuus a spū sc̄o; Et post eū repletur spiritibus malis.
 Et obcaecatur a cogitatione bona; Sic omnibus iracundis con
 tigit; Recede ergo ab iracundia. Et induc animi aequita
 tem. Et resiste iracundiae. Et in ueneris cum pudicitia et
 castitate dō; Uide ergo ne forte neglegas hoc mandatū;
 Si enim huic mandato dominationē egeris. et cetera man
 data mea quae tibi mandaturus sū poteris seruare; Confir
 ma tunc in istis mandatis. ut tu uas dō; Et qui cūq; serua
 uerint haec mandata uiuent dō;

MANDATUM SIXTUM

Praeceperam inquit tibi in primo mandato ut custodires fidem
 et timorē et paenitentiam; Etiam in quā domine. Sed nunc
 uolo tibi monstrare uirtutes horum mandatorum ut scias af-
 fectus illorum. qm̄ positi sunt ad iustū et iniustū; Sed tu crede
 iusto. in iusto autē nihil credas; Iustitia enim uiam rectā habet.
 In iustitia prauā; Sed tu rectā uiam custodi. prauā autē relin-
 que; Praua autē uia habet exitū malū. offendicula multa
 habet; aspera est et spinosa et ducit ad interitū et nocua
 est hominibus ambulantibus in illa; Qui autē uiam rectam pe-
 tunt. aequalit̄ ambulant sine offensione. quia non est aspera
 neque spinosa; Uide sergo qm̄ melius est per hanc uiam ire;
 ibi enim inquit. Et quicumque ex toto corde crediderit in dño
 ibunt per illā; Audi nunc inquit primū de fide. Duo sunt
 nuntii cum homine. unus aequitatis. et unus iniquitatis. Et
 ego dixi illi, quomodo domine scire potero quod duo sunt
 nuntii cum homine. dudi inquit et intellege; de aequitatis
 nuntius tener est et uerecundus et mansuetus et quietus;
 Cum ergo in cor tuū ascenderit. continuo tecū loquit̄ de ius-
 titia. de pudicitia. de castitate. de benignitate. de indul-
 gentia. de caritate. de pietate; haec omnia cum ascende-
 rint in cor tuū. scito quia nuntius aequitatis tecū est; huic
 ergo nuntio crede et operibus eius; Accipe nunc et nun-
 tium iniquitatis opera; primū amarus et iracundus et stul-
 tus et opera illius perniciosasunt. et euertunt seruos dñi;
 Cum ergo in cor tuū ascenderit. intellege seū ab operibus eius

quia hic est nuntius iniquitatis. Quomodo dñe intellegam?
 Audi inquit et intellege quia ipse est in te. Deinde cupiditas
 operū multorū et optimorū ciborū et aebrietates. Deside-
 rium multarum rerū alienarū et superbia et multi loquia
 et ambitiositas. Et quaecumque his similia sunt. haec ergo
 cum in corde tuo ascenderint. Intellege quia nuntius iniqui-
 tatis est tecū. Tu ergo cum cognoveris opera illius. recede
 ab illa omnia et nihil illi credas quia mala sunt opera eius.
 Et non conueniunt seruis dī. habes ergo utrumq; nuntiorū
 opera. Intellege nunc. et crede nuntio aequitatis. quia doctri-
 na illius bona est. **L**icet sit felicissimus homo. et cogitatio
 huius nuntii ascendat in cor illius. Oportet illū uirū mulie-
 rem peccare. Si autē nequissimus uir aut mulier fuerit et
 ascenderit in corde illius opera nuntii aequitatis. necesse est
 illum aut illam aliquid boni facere. Uides ergo quia bonum
 est nuntium aequitatis sequi. Si ergo secutus fueris et credide-
 ris operibus illius. uiues dō. Et qui crediderit copereb; illius uiue dō.

MANDATUM SEPTIMUM

Time inquit dñm et custodi mandata eius. seruans enim p̄cep-
 ta dñi eris potens in omni actu. Et omne negotiū tuū erit
 incomparabile. Timens enim dñm omnia bona operaberis.
 hic est timor quem timere oportet ut saluus esse possis; Diabo-
 lum autē ne timeas. Timens enim dñm dominaberis illi. quia
 uirtus in illo nulla est. In quo autē uirtus non est. ne timor.
 Nā in quo uirtus gloriosa est. et timor in illo. Omnis enim uir-
 tutē habens. et timorē habet; Nam qui uirtutē non habet.

ab omnibus contemnitur. Time plane facta diaboli. quia maligna sunt. Metuens enim dñm timebis. Et opera diaboli non facies. sed abstinere te ab eis. Duplex enim timor est. Si enim malum operare uolueris. timens dñm non id facies. Si enim bonum operare uolueris. timor itaque dñi ualidus est. Et ingens et gloriosus. time igitur dñm et uiues. Et qui cumque enim metuerint custodientes mandata eius. Eorum uita est apud dñm. non custodientium autē nec uita in illis est.

MANDATIUM OCTAUIUM

Dixi tibi inquit quia creationes dñi duplices sunt. Et abstinentia duplex est. Et a quibusdam ergo abstinere oportet. a quibusdam uero non. Manifesta in quā mihi domine. a quibus oportet me abstinere. Audi inquit abstinete a malo et non id facere. a bono autē abstinere te noli sed fac illud. Si enim abstinueris a bono et non id feceris peccabis. Abstine igitur ab omni malo et scies omnem iusticiā. Quales inquit malignitates hae a quibus abstinere oportet. Audi inquit. ab adulterio et a ebrietatibus. a conuiuio malignis. ab esca nimia a lauitia et in honestate. a superbia ab abnegantia et mendacio. a detractione. a nequitia ficta et a memoria malignitatis. a fama pessima. hae sunt opera omnium iniquitatum a quibus oportet abstinere seruis dī. Qui enim in his abstinere se non potest. non potest uiuere dō. Audi nunc inquit et sequentia horum. Adhuc ergo sunt mala sequentia horum. Et quidem multa sunt adhuc. a quibus debet seruis dī abstinere. a furto. ab abnegatione.

a falso testimonio. a cupiditate a superbia. Et quaecumque
 his similia sunt. Uidentur ergo tibi esse mala annon. Et
 quidem ualde sunt mala seruis dñi. Abstine te ergo ab omni
 bus his ut uiuas dō. Et ut scribari scū abstinentibus. A quibus
 ergo debeas abstinere haec sunt. A quibus autē non debeas
 abstinere te audi. Ab omnibus operibus bonis noli abstinere.
 sed fac illa. Audi inquit bonorū operum uirtutē quae
 debeas operare ut saluus esse possis. Primum omnium est fides.
 timor dñi. caritas. concordia. aequitas. ueritas. patientia. castitas.
 horum nihil est melius in uita hominum. haec quicquid
 contulerit et fecerit in uita sua. Deinde horum sequentia audi.
 uiduis administrare. orfanos et pauperes non dispicere. Et
 seruis dñi ex necessitate redimere. hospitem esse. In hospicio
 enim inuenitur aliquando fructus bonus. noli contradicere
 quietum esse. humiliorem fieri omnium hominum. maiores na
 tu colere. Studere iustitiam. fraternitatem conseruare.
 contumelias sufferre. animo equus esse. Lapsos a fide non
 proicere. sed animo aequos facere. peccantes ammonere.
 Debitores non premere. Et si qua his similia sunt. Uidentur
 tibi haec esse bona aut non. Quid enim melius est horū uer
 borum. Uide ergo in haec mandata. Et noli recedere ab his
 si enim custodieris haec omnia mandata uiues dō. Et omnes
 qui custodierint haec mandata uiuent dō.

MANDATIUM NONUM

Iterum dixi tibi tolle ab te dubitationē et nihil ex toto dubi
 tes petens aliquid ad dñō. nō dicas in trāte qm̄ quomodo possum.

aliquid petere ad dñō et accipere. cum sim peccator tantorū
 malorum in dñm. Noli cogitare. sed ex totis precordis con
 uertere ad dñm. pete sine dubitatione. Et scies misericordiā
 dñi quia non te derelinquet. sed petitionem animae tuae ere
 plebit. non est enim dñs sicut homines memores malorum.
 Sed est in memor malorum. Et misereatur figmento suo. Ergo
 purifica cor tuum ab omnibus huius saeculi. Et observa prae
 dicta tibi uerba ad dō. Et accipies omnia bona quae petis.
 Et ex omnibus petitionibus tuis nihil deerit tibi. si sine dubita
 tione petieris ad dō. Qui ergo tales sunt in toto nihil impe
 trant expectationibus suis. Nam qui pleni sunt in fide omnia pe
 tunt fidentes. Et accipiunt ad dñō quia sine dubitatione petunt.
 Omnis enim dubitans homo si non paenitentia egerit. diffi
 cile dō uiuet. purifica ergo cor tuum a dubitatione et in
 due fidem et crede dō. Et omnia quae petieris accipies.
 Sed si petas aliquando petitionē et tardius accipias. noli du
 bitare quod cito non accipies petitionē animae tuae prop
 ter temptationē aut pro peccata tua quod tu ignoras. Tar
 dius accipies petitionē tuā. quod tu noli deponere petenti pe
 tionem animae tuae. Et accipies. Si autē cessaueris peten
 do. de te quaereris non de dō. quod non dederit tibi. Uide er
 go dubitationē hanc. quia pernicioſa et saeua. Et multos ra
 dicitus euellit a fide. Et ualde fideles et firmos. Et enim
 haec dubitatio. filia est diaboli. Et ualde nequiter agit ad
 seruos dī. Contempne ergo dubitationē et dominaberis
 eius in omni re. Indue firmam fidē et potentē. Fides

enim omnia re promittit Et omnia consumat. Dubitatio
 autem non credit sibi omni imperare operū suorū quae agit.
 Uide sergo inquit quia fides sursum est ad dō et quae habet uir-
 tutē magnam. Dubitatio autem terrenus sp̄s est Et ad diabo-
 lo uirtutē non habens. Tu uigita serua uirtutē habenti fidei
 ad dubitatione autē recede quae non habet uirtutē et uiues
 dō. Et omnes uiuent dō quicumque haec egerint.

MANDATIUM DECIMUM

Longe fac a te omnem tristitiam. Etenim haec soror est
 dubitationis et iracundiae. Quomodo inquit domine soror
 est harum? Aliud mihi uidetur tristitia. aliud iracundia.
 aliud dubitatio. Et ait. Sine sensu inquit non intellegis.
 Tristitia enim omniū spirituiū nequior est et pessima seruus dī.
 Et omniū sp̄s exterminat Et contribulat sp̄m sc̄m. Et te-
 rum saluū facit. Ergo inquit domine insipiens sum Et non in-
 tellego quae sc̄iones istas. Quomodo potest contribulare et
 iterū saluū facere non intellego. Audi inquit et intellege
 hi qui nunquā exquisierunt ueritatē. neq; inquisierunt de maiesta-
 te. sed tantū crediderunt et sunt in uoluntate negotii et diui-
 tiis hominū ethnicorū. alius mendax propheta est qui
 perdit sensum seruorū dī. dubiorū autē. non illorū qui fi-
 dent in dño plene; Illi ergo dubi quasi ad diuinū ueniunt.
 Interrogant illū quid illis futurū sit. Et ille mendax pro-
 pheta nullā habens uirtutē in se. sp̄s diuini loquitur illis.
 Secundum interrogationē illorū Et implet animas illorū
 promissis sicut illi uolunt. ille autē propheta inanis est.

Et inania respondit in ambus. Quot quot enim interrogatur
 a uanis hominibus. uana respondit illis. Quaedam autem uer-
 ba uera loquitur. Diabolus enim adimplet illam spiritu suo. Ut
 deiciat aliquem ex iustis. Quicumque ergo fortes sunt in fide
 domini et induti sunt ueritate. talibus spiritualibus non iungun-
 tur. sed discedunt ab illis. Quot quot autem dubi sunt et
 subinde paenitentiam agunt. Consulunt tamquam ethnici. Et
 magnum sibi peccatum inferunt idolis seruientes. Quicumque
 enim tales sunt. Interrogat pro negotio. Quod libet simula-
 cro colunt. Et stulti sunt et inanes a ueritate. Omnis enim
 spiritus a deo datus. non interrogatur sed habens uirtutem
 diuinitatis. a se omnia loquitur. quia de sursum est a uir-
 tute diuini spiritus. Qui autem interrogatur loquitur secundum
 desiderium. Et alius multis rebus huius saeculi non intelle-
 gunt. Questiones diuinitatis obscurantur. Ex his negotiis
 et corrumpuntur et confringuntur. Sicut uitae bonae quae
 negliguntur ab herbis et spinis premuntur et nocentur.
 sic ethnici homines qui crediderunt in negotiis et actionibus multis
 inciderunt et uocantur a sensu suo et nihil omnino intelle-
 gunt de diuitiis agunt. Sed si quando audierint de domino
 sensus eorum in negotiis ipsorum est. Qui autem timorem domini
 habent et scrutantur de deo ueritatem. Cogitationem omnem
 habent ad dominum. Omnia quae dicuntur eis percipiunt. Et statim
 intellegunt qui habent timorem dei in se. Ubi enim in ha-
 bitat ibi et sensus multus adiungitur. Adiunge ergo te
 domino. Et omnia intelleges et senties. Audinunc insipiens

quem admodum tristitia contribulat spm scm Et quomodo
saluum facit; cum dubius inciderit in negotio aliquo. Et non e
uenti illi propter dubitationem. Tristitia haec intrat in homi
nem. Et tristitiam facit spm scm et tribulat eum. Deinde iterum
iracundia cum accesserit homini pro negotio aliquo. uehe
menter irascitur. Et haec ira intrat in precordia irascentis.
Et tribulatur in negotio suo quod agit. Et paenitet
quod male fecerit. utroque ergo res ledunt spm scm. dubita
tio et tristitia quia non successit actus eius. Et tristitia
quae facit iracundia spu. aufer ergo tristitia a te. Et noli
nocere spm scm qui in te habitat. ne roget dnm et recedat
a te. Sps enim di qui datus est in carne. tristitia non sustinet.
Indue ergo te hilaritatem. quae semper habet gratiam apud
dnm. et laetaberis in ea; Omnis enim hilaris uir. bene operatur
et in bona sapit. Et contemnit iniustitiam. Uir autem tristis ma
le facit. quod tristis facit spm scm qui datus est homini hi
laris. Et iterum male facit quod tristis orat ad dnm et non an
te facit ex omologesi n. Et non impetrat ad dnm quod petit.
Semper enim oratio tristis hominis non habet uirtutem ut
accedat ad altare dnm; Et dixi illi. Domine quare non ha
bet uirtutem oratio tristis hominis ut ascendat ad altare dnm.
Quoniam tristitia sedet in cor eius. Cum ergo mixta fuerit oratio
uirum cum tristitia. non patitur oratio munda ascendere
ad altare di. Sicut enim ac et uinum mixtum eandem suauitatem non ha
bet. Munda te ergo a tristitia mala et uiues dno. Et omnes uiuendo
qui piecerint a se tristitia et induerint hilaritatem;

MAN DATUM UNDECIMUM

Oscendit mihi sedentes in subsellis homines et alterū seden-
 tem in cathedra. Et dixit mihi uides illos qui in scamnis
 sedent? Uideo inquam domine. illi sunt fideles. Et ille qui
 in cathedra sedet facit spiritus terrestres. Nam in ecclesia
 uirorum non accedit sed refugit. adplicat autē sedubus
 et uacuis. Et in angulis et in abditis locis. diumat illis et delec-
 tat illos loquendo. secundū omnia desideria illorum. Ua-
 cui enim uasis compositum non frangitur. sed conueniunt ali-
 us ad aliū. Cum autē uenerit in turba uirorū iustorū habentium
 spm̄ diuinitatis et oratio illorum fit ad dnm̄. Exinanitur
 homo ille qm̄ sp̄s ille terrestres fugit ab illo. Et obmutescet
 nec quicquā potest loqui. Sicut enim in apotheca stipa
 ueris uinū aut oleū. aut inter illa uasa posueris amphorā
 uacuam. Et iterū deponere uolueris stipationē. amphorā
 illā quam posuisti uacua inuenies. Sic et prophetae uacui
 conueniunt inter spm̄ iustorū. Quales ueniunt. tales inue-
 niuntur. habes utrorūq; prophetarū uita. Proba ergo
 de uita et operibus hominē qui dicit spm̄ scm̄ habere. tu au-
 tem crede spū ueniēti adō. habentē uirtutē. Spiritu au-
 tem terrestri uacuo. qui a diabolo est in quo fides non est
 neque uirtus. credere noli. Audi ergo similitudinē quā
 tibi dicturus sum. accipe lapidem et mitte in caelū et uide
 si possis pertundere caelum. Quomodo inquam domine
 haec fieri possunt? Utraque enim quae dixi non possunt
 fieri. Sicut ergo haec fieri non possunt. sic spiritus terrestri

sine uirtute est. Et sine effectu. Accipe nunc uirtutē a sur-
sum ueniētē in hanc similitudinem. Grando minimum
granum est. Et cum cadit super caput hominis quomodo dolo
res prescat. aut iterū uide stillicidium. quod a tegula ca-
dit in terra et cauat lapidem. Sic igitur minima quae de
sursum cadent super terrā. magnā uirtutē habent. ad-
iungere ergo te huic uirtutē habenti. Et ab illo uacuo recede.

MANDATUM DUODECIMUM

Iterum dixit mihi. tolle omnem cupiditatē malam. Et induc
cupiditatē bonam et scām. Inducit enim cupiditate bona
odiosam malam. Et refrenabis eas sicut uolueris. Horrenda est
cupiditas mala. et difficile mitigatur. horribilis est ualde
et fera. Et feritate sua consumit homines. Maxime si inci-
derit in ea seruus dī. Et nisi sapiens fuerit consumitur ab illa
pessima. Consumet autē tales qui non habent uestem cu-
piditatis bonae. Et implicat illos negotiis huius saeculi. Et
tradet illos morti. Quae sunt in quā domine opera
cupiditatis malae quae tradent homines morti. demon-
stram mihi ut recedā ab illis. Audinquit in quibus operibus
cupiditas mala morti tradet seruos dī. primū omnium
terrestris est et leuis. Et uirtutē non habent
in totū. Et multa loquitur. Et dixi quomodo ergo scire
potest aliquis eos. Audinquit de utrisq; uasis. Et sicut tibi
dico sic probabis prophetā dī. et falsum pphetā. primū
itaq; proba hominem qui habet spm dī quia sps de sursum
est. quietus est et humilis et recedit ab omni nequitia

et desiderio huius uano. Et omnium hominum facit se humiliorem.
 Et nemini respondit interrogatus. nec singulis respondit
 neque cum uult homini loquitur spiritus dei. sed tunc loquitur cum uult
 deus. Cum ergo uenerit homo qui habet spiritum dei. in ecclesia us-
 torum habentium fidem dei. Et oratio fit ad deum. tunc nuntius
 sanctus diuinitatis implet hominem illum spiritus sanctus. Et loquitur in
 turba sicut deus uult. Sic ergo diuinitas spiritus diuinitatis. Quia
 quicumque spiritum diuinitatis loquitur. Audi nunc et de spiritu
 terrestri uacuo et fatuo uirtutem non habentem. Primum
 enim homo putatur spiritum habere et exaltare. Et uult primam
 cathedram habere. Et improbus est et uerbosus. Et indiligens
 conuersatur. Et in uoluptatibus multis. Et mercedem accipit
 et diuinationis suae. Quod si non acceperit non diuinat.
 Itanunc spiritus dei potest mercedem accipere et diuinare. Non
 conuenit haec facere dei propheta. cupiditas mala est. con-
 cupiscere uxorem alienam. uel mulierem concupiscere uirum
 alienum. et lautitias et diuitiarum et multitudinem cibo-
 rum super uacuatorum. Et a ebrietatem multam et dilicias multas.
 fatuae sunt enim diuitiae multae et uoluptates multae su-
 per uacuae sunt seruis dei. haec ergo cupiditas mala est et per-
 nitiosa. quae morti dat seruos dei. haec enim cupiditas a dia-
 bolo est. Quicumque ergo recesserint a cupiditate mala
 uiuent deo. Nam quicumque subiecti fuerint cupiditati malae in
 perpetuo moriuntur. Mortifera est enim haec cupiditas mala.
 Tu ergo induc cupiditatem iustitiae et armatus domini timore.
 resiste cupiditati malae. Timorem enim habitat in cupiditate.

bona. Et cupiditas mala cum uiderit armatū te. timore dñi
 resistentem fugit a te longe. Et non parebit ante te. Timens
 armatua. Et accipies uictoriam. Et coronaberis ab illa et
 peruenies ad cupiditatē bonam. Et trades uictoriā dī quam
 acceperis. Et ser uies ei operando. sicut uolueris. Si autem
 ser ueris cupiditati bonae et subditus ei fueris poteris domi
 nari super cupiditatem malam. Et erit subditatibi sicut uolue
 ris. Uolebam domine scire quomodo seruire debeam cupidi
 tati bonae. Audi inquit habet timorē dī. Et fidem in dō. et ue
 ritatē aena. Et iustitiam dilige et fac bene. haec ope
 rando probatus eris ser uus dī. et ser uies dō. Et omnes qui cūq;
 ser uerint cupiditati bonae uiuent dō.

CONSUMMATIS HIS MANDATIS DUODECIM.

Dixit mihi. habes haec mandata ambula in his et audientes
 homines hortare ut paenitentia agant. Et paenitentia
 eorū munda fiat reliquis diebus uitae eorum. Et ministri
 um hoc quod tibi dō expl. diligenter et multū conseque
 ris. Et inuenies gratiam apud omnes qui paenitentia agunt.
 et credent uerbis tuis. Ego enim tecū sum et cogā illos cre
 dere. Et dixi illi. Domine mandata haec magna et precla
 ra sunt. Et exhilarare cor hominis possunt. qui potuerit
 custodire haec mandata sed nescio domine an possint man
 data haec ab homine custodiri. At haec mandata facile cus
 to dies et non erunt dura. sed si tamen in cor tuū posueris non
 posse haec ab homine custodire. non custodies haec. Hunc
 autem dico tibi si non custodieris haec mandata et dissimula

ueris. non eris saluus neque filius neque domus tua. Quia ipse
 se iudicasti quod non possint haec mandata ab homine custo
 diri. haec mihi uehementer iracunde locutus est. Ita ut con
 uerteret me ualde. Uultum enim suum mutauerat ita ut
 non possit homo sustinere iram eius. Et cum uidisset me contur
 batum totum et confusum. Coepit loqui moderatus et hilaris
 dicens. Stulte et fatue inconstans. ignoras maiestatem dei.
 quam magna quamque mirabilis sit. qui orbem creauit prop
 ter hominem. Et omnem creaturam subiecit homini. Et potes
 tatem omnem dedit illi. ut dominetur horum mandatorum.
 Dominari potest inquit omnium mandatorum horum qui habet
 dominum in corde suo. Qui autem in labiis habent dominum et cor illorum
 obtusum est. Longe sunt a domino. illis haec mandata dura sunt
 et difficilia. paenitet ergo uobis qui uacui et leui estis in fi
 de. dominum uerum in corde habete. et intellegitis quia nihil est
 facilius his mandatis. neque dulcius neque mansuetius.
 neque sanctius. Et conuertite uos ad dominum deum. Et relinqui
 te diabolum et uoluntates illius. quia malaesunt et amarae.
 et immundae. Nolite timere diabolum quia in uobis potesta
 tem non habet. Ego enim uobiscum sum nuntius paenitentiae
 quid dominor illius. diabolus autem timorem facit. sed timor
 illius uanus est. nolite ergo timere eum. et fugiet a uobis
 Dixi illi. domine audime pauca uerba dicentem tibi. Dic in
 quit; homo quid est domine cupit mandata dei custodire. Et
 nemo est qui non petat a domino ut possit mandata eius seruare.
 Sed diabolus durus est. Et potentia sua dominatur in dei seruis

Et dixit non potest dominare in di seruis. Qui ex totis precor
 diis in dñm sperant. potest autē diabolus luctari sed uincere
 non potest. Si enim resistitis. ille fugiet a uobis confusus. Nam
 quicumque in fide pleni non sunt. timent diabolum quasi po
 testatē habentem. Diabolus enim temptat seruos dñi. Et si in
 uenerit uacuum ex terminat. Sicut enim homo cum imple
 uit amphoras boni uini. Et inter illas amphoras paucas semple
 nas posuit. Et uenit ut temptet et gustet amphoras et non tēp
 tat plenas. scit enim quia bonae sunt. semiplenas autē gus
 tat. nescit acidae factae. Cito enim semiplenae amphorae
 acescunt et perdunt saporē uini. Sic et diabolus uenit ad ho
 mines seruos dñi ut temptet illos. Quicumque enim pleni sunt
 fide. resistunt illi fortiter. et ille recedit ab illis. quia
 non habet locū intrandi. Tunc uadit ad illos qui non sunt in
 fide pleni et quā habet locum. inde intrat in illos. Et quae
 cumq; uult facit illis et fiunt famuli illius. Sed ego uobis
 dico nuntius paenitentiae. ne timeatis diabolū. missus enim
 sum ut uobiscū sim. Quicumque ex totis p̄cordiis egeritis p̄e
 nitentiā confirmē uos in fide. Credite ergo uos qui propter
 delicta ur̄a obliti estis dñm. Et salutē ur̄am adicietis peccatis
 ur̄is. grauat is uitam ur̄am. Quia si conuersi fueritis ad dñm
 ex totis precordiis ur̄is et serueritis ei secundū uoluntatē
 ipsius. dabit remedium peccatis ur̄is prioribus. Et habebitis
 potestatem dominandi omniū operū diaboli.
 Minus autem illius in totū timere nolite. sine uir
 tute sunt enim sicut hominis mortui nerui.

Audite ergo me et timeate dñm omnipotentē qui potest sal
 uos facere et perdere. Et custodite mandata eius ut uiua
 tis dō. Dixi illi. Dominemodo confirmatus sum in omnibus
 mandatis dñi quamdiu mecum es. Et scio qm̄ confringes om
 nem uirtutē diaboli. sed et nos exsuperabimus illum. Et possu
 mus mandata haec quae precepisti. dñō confirmante custo
 dire; Custodies inquit sic ortuū purificaberis ad dñm Sed
 et omnes custodient qui purificauerint corda sua a uanis cu
 piditatibus huius saeculi. Et uiuent dō.

EXPLICIUNT MANDATA

IN Q̄SI SIMILITUDINES

Et dixit mihi scitis uos dñi seruos in peregre morari.
 Ciuitas enim uestra longe est ab hac ciuitate. Si ergo sci
 tis ciuitatē urām in qua habitaturi estis. quid hic emitis
 agros et apparatus lautitias et aedificia. Et habitationes super
 uacuas. haec enim qui comparat in hac ciuitate. non cogitat
 in suā ciuitatē redire.; O stulte et dubie et miser homo qui
 non intelligis haec omnia aliena esse. Et sub alterius potestate.
 Dicit enim tibi dñs ciuitatis huius. aut legibus meis utere. aut
 recede de ciuitate mea.; Tu ergo quid facies qui habes legem
 in tua ciuitate; Numquid propter agros tuos. aut propter
 aliquos apparatus tuos poteris negare legem tuā. Quod
 si negaueris et uolueris redire in ciuitatē tuā non reciperis
 sed excluderis inde; Uide ergo tu sicut peregre consis
 tens. nihil amplius compare tibi nisi quod sit
 necessarium; sufficiens tibi et para
 tus esto.

ut cum u
 legi eius
 in iura
 dñi in
 ram
 facie uobis
 quos emere u
 prout cui
 et opes ur
 uos dñi lo
 mulcomel
 haec omnia p
 cert. In uenit
 et amore. D
 sunt enim ser
 possit consec
 gere. neq̄ cor
 C
 uimas
 et dñi
 in angelis
 illi. de hac
 decor. sunt
 postea sunt se
 arborum ex
 et ulmū

ut cum uoluerit dñs ciuitatis huius expellere te. contradicas
 legi eius. Et eas in ciuitate tuam ut utaris lege tua sine
 iniuria hilaris. Videte igitur uos qui seruitis dō et habetis
 dñm in cordibus ur̄is. Operamini opera dī. memores mandato
 rum et promissorū eius quae promisit. et credite ei. Et quia
 faciet uobis si mandata eius custodieritis; Pro agris ergo
 quos emere uolueritis. redimite animas de necessitatibus.
 prout cuique potest. Et uiduas iustificate orfanos iudicate.
 Et opes ur̄as et diuitias ur̄as eius modi consumite. In hoc enim
 uos dñs locupletauit. Ut huiusmodi ministeria explicetis.
 Multo melius est haec facere. quam agros et domos emere. qm̄
 haec omnia peribunt in saeculo. Nam pronomine dī quae fe
 ceris. Inuenies in ciuitate tua. Et habebis gaudiū sine tristitia.
 et timore. Diuitias ergo gentiū noli cupere perniciosae
 sunt enim seruis dī. proprias autē quas habetis agite. quib;
 possitis consequi gaudiū. Et nolite adulterare. nec alterius tan
 gere. neq; concupiscere. Concupiscetuum opus et saluus eris.

SIMILITUDO SECUNDA

Cum ambularem in agro et considerarem ulmū et uitem
 et disputarem in trame de fructibus earum. apparuit mi
 hi angelus et dixit mihi. Quid in trate disputas. Et dixi
 illi. de hac uite et ulmo disputo domine. qm̄ fructus illarū
 decor sunt. Et dixit mihi haec duae arbores in exemplo
 positae sunt seruis dī. Et dixi illi. uolebā domine scire harū
 arborum exemplum quod doces. Audi inquit. uides hanc uitē
 et ulmū. Uideo inquā domine. haec uitis inquit fructi

fera est. Ulmus autē lignum sine fructu est. Sed utis haec
 nisi adplicata fuerit ulmo ut super illam refrigeret. non po-
 test multum fructū facere. lacens autem in terra malos
 fructus dat. quia non pendet super ulmum. Sed si suspensa
 fuerit utis super ulmum. Et pro se et pro ulmo fructū dat.
 Uide ergo quia et ulmus fructū dat. non minorē quā utis.
 sed magis maiorem. Quomodo in quā maiore domine. Quia
 utis inquit suspensa ad ulmū fructū multū et bonū dat; lacens
 autem in terra exiguum et pessimum fructū dat. Haec
 igitur similitudo posita est in seruos dī. In pauperē et diuitē.
Respondi inquam domine demonstra mihi. Aud inquit.
 Diues habet opes. ad nō uero pauperē. Distrahit enim
 circa diuitias suas et ualde exiguā habet orationē
 Et quā habet inertem habet non habentē uirtutē. Cum
 igitur prestat diues pauperi quae opus sunt. pauper orat
 ad dnm̄ pro diuite. Et dī prestat diuiti omnia bona. Quia
 pauper diues est in oratione. Et uirtutē magnā habet
 apud d̄m oratio eius. Tunc ergo diues prestat omnia paupe-
 ri. quia sentit illū exaudiri ad nō. Et libentius sine dubita-
 tione prestat ei omnia. Et curat nequid desit ei. pauper
 dō gratias agit pro diuite. quia opus facit ad nō; apud ho-
 mines ergo ulmus non putatur fructus dare et nesciunt
 nec intellegunt. qm̄ si siccitas euenierit uita et utis
 duplum dat fructū et pro se et pro ulmo. Sic et pauperes
 pro locupletantibus orantes ad dnm̄ exaudiunt et augent
 opes eorum qm̄ prestant pauperib; ex opibus suis. fiunt igitur

ambo consortes operibus bonis. Quicumque haec fecerit
nonde e tur adno. adert scriptus in ligno uitae. felices qui
possident Et sentiant se locupletari. qui hoc enim senserit
poterit aliquid ministrare. **SIMILITUDO TER TIA**

Ostendit mihi arbores multas abiectis foliis quae uelut ari
de mihi uidebantur. Omnes enim similes erant. Et dixit
mihi. Uides inquit has arbores. Uideo inquam domine. simi
les aridae. Respondens dixit mihi. has arbores in similitu
dinem sunt horum qui in saeculo morantur. Respondi inquam
Domine uelut aridis similes sunt. Qm inquit nec iusti nec
iniusti cognoscuntur. sed similes sunt huic saeculo. hoc enim
saeculu iustis hiemps est. quia non agnoscunt cu peccatorib;
habitantes. Sicut hieme arbores omnes abiectis foliis ari
dis similes sunt. non potest cognosci quae sunt aridae aut
quae uiridae. sic et in hoc saeculo. nec iusti cognoscuntur
nec iniusti. sed similes sunt omnes. **SIMILITUDO QUARTA**

Ostendit mihi iteru arbores multas. quaru aliae frondes
emittebant. aliae aridae erant. Et dixit mihi. uides
arbores. Respondi ^{uideo} domine. alias aridas alias
frondescere. hae inquit arbores quae uirides sunt. iusti
sunt qui habitaturi sunt in futuru saeculu. illud enim fu
turu saeculum est iusti. peccatoribus hiems.
Cum ergo luxerit miseri cordia dni tunc declarabuntur
qui seruiunt do. Et omnes perspicui erunt aestate. fruc
tus arboris cuiuscumque declarabit et pareat. Sic et ius
torum factus declarabitur et parebunt omnes hilares

et gaudentes in illo restituantur. Nam ex tere gentes peccatores sicut arbores quas uidisti aridas. Tales inueniuntur aridi. Et sine fructu in illo saeculo. Et sicut arida ligna comburentur et palam fient quoniam male fecerunt in omnitem pore uitae suae. Et comburentur ideo quia peccauerunt. Et peccatorum suorum non egerunt paenitentiam. Sed ex tere gentes comburentur quia non agnouerunt dominum creatorem suum. Tu ergo fac fructum bonum ut inestate cognoscatur fructus tuus. Et abstine te a multis negotiis. Et nihil delinques. Quicumque enim multa negotia agunt. multa delinquent quia constricti sunt circa negotia sua. Et non seruiunt deo. Nam quomodo potest homo qui non seruit deo aliquid petere. et accipere a deo. Qui enim seruiunt domino. petunt et accipiunt desideria. Quod si unum negotium tractat aliquis poterit seruire deo. quoniam non alienat animus eius a domino sed puramente seruit deo. hoc ergo si feceris poteris uenienti saeculo habere fructum. sed omnes qui fecerunt haec fructum ferunt.

SIMILITUDO QUINTA

Cum ieiunarem ac sederem in monte quodam et gratias agerem deo pro omnibus quae fecerat mecum. Uidi pastorem illum sedentem iuxta me. Et haec dicentem mihi quid tamane huc uenisti. Respondi. quoniam domine stationem habeo. Quid est inquit statio. Et dixi ieiunium. Et dixit quid est istud ieiunium. Nescitis inquit deo ieiunare. neque est ieiunium hoc quod uos ieiunatis deo. nihil proficientes. Quare inquit domine ita dicis. Dico enim quoniam non est ieiunium hoc

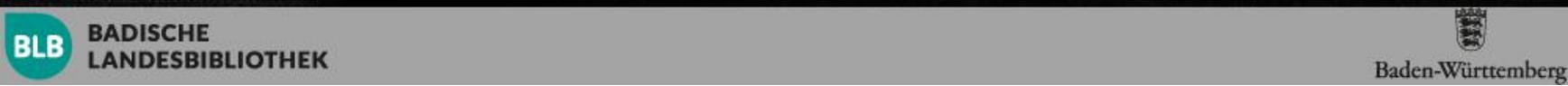
quod putatis uos ieiunare. Sed ego te docebo quod est ieiunium
 plenum acceptumque dō. Audiuit dñs non desiderata
 le ieiunium super uacuum. Sic enim ieiunando nihil pres-
 tat aequitati. Ieiuna enim uerū ieiunium tale. nihil in uita
 tua nequiter facias. sed mente pura serui dō custodiens man-
 data eius et in praeceptis eius ingrediens. neque admiseris
 desiderium nocens in animo tuo. Crede autē dño si haec fece-
 ris. mecumq; eius habueris atque abstinueris ab omni nego-
 tio malo. dō te uicturum. haec si feceris ieiunium magnum.
 consummabis acceptumque dño. Audi similitudinem quā
 diciturus sum tibi ad ieiunium pertinentem. Quidā cum ha-
 b erit fundū seruosque multos in quadā parte eius fundi.
 uineam posuit a futuris. Deinde peregre profectus ele-
 git seruum quem habebat fidelissimum ac sibi probatum
 etque adsignauit uineam precipiens ut uitis iungeret
 palos. quod si fecisset et mandatū suum consummasset. li-
 bertatē eidem daturum promisit. nec preterea quicquā
 precepit illi. quid uinea facere deberet atq; ita pfectus pere-
 gre. Postquam seruus ille adprehendit et fecit quaecūq;
 preceperat dominus. Cumq; de palasset uineā illā et animad-
 uertit. herbis repletā. coepit secum disputare dicens
 peregi quod mihi pceperat dominus. fodiā nunc uineam
 hanc. Et erit formo sior fosa et extractis herbis maiore
 dabit fructū et non suffocat ab herbis. Adgressus deinde
 fodit et omnes herbas quae in ea erant extraxit. atq; ita
 euasit uinea speciosissima ac laeta non suffocata ab herbis.

Post aliquantum temporis uenit dominus eius et ingressus est
 uineam. quam cum de palatam uidisset decenter ac fosam
 extractas ea herbas et laetas esse uitas. Ex facto hoc serui sui
 gaudium coepit. adhibito itaque filio quem carū et heredē
 habebat et amicos quos in consilio aduocabat. Indicat ea
 quae preter ea ille fecisset. at illi protinus gratulati sunt
 seruo. quod tam plenū testimoniū domini sui adsecutus esset.
 ait deinde illis. Ego quidē huic seruo libertatē promisi sicut
 totidisset mandatū meū quod dederam. Et custodit illud
 et preterea opus bonū adiecit in uineam. quod mihi ualē
 dissime placuit. Pro hoc igitur opere quod fecit uolo eum
 filio meo facere coheredem. qm̄ cum sensisset quid esset
 bonum non dissimulauit sed fecit illud hoc consiliū domini.
 Et filius et amici eius conprobauerunt ut fieret. scilicet cohe
 res filio hic seruus. Post dies inde paucos conuocatos pater
 familias amicos. misit de caena sua seruo illius cibos quam
 plures accepisset ille sustulit ex his quod suf
 ficeret sibi. reliquū autē conseruis suis distribuit. quibus
 acceptis illi laetati sunt. Et coeperunt illi op. arf. ut maso
 rē gratiā apud dominū inueniret o bea quae feceratis.
 haec omnia cū audisset dominus eius. precepit iterū magi
 mū gaudiū. Et conuocatis rur sū amicis et filio. Exponit
 factū serui sui de cibus quos ei miserat. Illi itaq; tantoma
 gis adsenserunt patri familiae eū seruū coheredē filio debere
 fieri. Dixit. domine haec similitudines non noui nec intel
 legere possum nisi eas tui mihi exsoluas. Omnia inquit

exsoluam tibi quaecumq; locutus fuero tecū aut ostende
 rotibi mandata dñi custodi. Ceteris probatus et scriberis in
 numero quicustodiunt mandata eius. Sin autē preē ea
 quā quod mandauit dñs aliquid boni feceris. maiorē digni
 tatē tibi adquiris honesto apud dñm quā quod eras futurus.
 Igit̄ sic custodieris mandata dñi adiceris etiā haec stationes gau
 debis maxime. si secundū mandatū meū seruaueris ea; Dixit.
 Quicquid mihi dñe preciperis seruabo. scio enim temecū fu
 turū. Et inquit tecū quitale ppositū habes. sed et cū omnib;
 ero quicūq; idē ppositū habuerint. leuuiū hoc inquit custo
 ditis mandatis dñi ualde bonū est si igitur seruabis illud.
 primū omnium caue ab omni probro. et turpi uerbo. Et
 ab omni noxia cupiditate. Et purifica sensum tuū ab omni
 uanitate saeculi huius si haec custodieris. erit hoc ieiunium
 iustum. Si ergo facies per actis quae supra scripta sunt.
 illo die quo ieiunabis nihil gustabis omnino nisi panē
 et aquā et computata quantitate cibi. Ceteris quae edi
 tur ueras sumptū diei illius quem facturuseras. eponis et
 dabis uiduae et pupillo aut inopi. Et sic consummabis humi
 litatē animae tuae. Et qui ex ea acciperit faciet animā suā
 et pro te adeat dñm dñm oratio eius. Si sic igit̄ consummaue
 ris ieiunium tuū quē admodū precipio tibi. erit hostia tua
 accepta ad dñō. et scribit̄ hoc ieiunium haec statio sic gesta.
 bona hilaris est et accepta dñō. haec tu si seruaueris cū libe
 ristus et tota domu tua custoditis his. felix eris. Et quicūq;
 audita custodierit ea. felices erunt. Et quicquid petierint

ad nō accipient ; Et de p̄catus sum eum ut mihi explanaret
similitudinē illā de fundu et de domino . ac uinea et ser-
uo . quidep a Lauerat uinea et herbis quae extractae de
uinea essent . Et de filio et amicis quos in consilio adhibu-
erat . Intellexi enim esse illud similitudinē ; dixi mihi ual-
de audax es ad interrogandū . nihil enim
demonstrare . Demonstrabit tibi . Dixi ei domne quae
cumq; ostenderis mihi nō demonstraueris . frustra uide-
bo illa si non intellexero quid nā fuerant . Et similitudines
si quas proposueras et non absolueris . frustra audieroeas .
Respondit mihi rursus dicens . Quicumq; dī seruus est . dnm
quem habet in p̄cordis suis . petit ab eo intellectū et accipit
Et omnē similitudinē exsoluit . Et intellegit uerba dñi
quae questioness erunt . Quicumq; uero inertes sunt et pi-
gri adorandum . illi dubitant petere ad nō ; Cum sit
dñs p̄funde bonitatis petentib; secunctis sine intermissione
tribuere . Tu uero qui confirmatus es ab illo uenerabili nun-
tio Et accepisti orationē tam potentē cum piger non sis cur-
dñō intellectū non petis et accipi s; . Dixi ei cum p̄sentem
te habeā necesse est a te petā et interrogem . Tu enim
omnia mihi ostendis et loqueris . me cū ades ; Nā si sine te
uiderē uel audirē . tunc dñō rogarē ut demonstraret mihi .
Et respondit ; dixerā tibi et paulo ante callidū te esse et audacē
qui solutiones similitudinū int̄rogas . sed quatenus ita es pertri-
nax . soluā tibi hanc quam desideras similitudinē . Ut omni bi
notam facias ; Audinunc inquit et percipe animo .

Orbem terr
est postis
autem
quam se
sunt ad com
sunt d
quod decena
suo . d
sunt sc̄i . qu
familias . te
magnifice a
Nam quid ergo
nequē precer
petent intelleg
tra quod quae
fluitā infim
inferuloco
tate et imp
non intelleg
us eius num
plurimū labo
delicta eorum
a labore . De
mora uitae . c
Uides inquit dñi

29
Orbem terrarum hic fundus significat. Quia similitudinē
est positus. Dominus autē fundi demonstratur esse. Qui cre-
auit cuncta et consumauit. Et uirtutē illi dedit. Filius au-
tem sp̄s sc̄s est. Seruus uero ille filius dī est. Uinea autē po-
pulus est. quam seruus ipse. p̄ aliuero nuntii qui ad nō pre-
positi sunt ad continendū populū eius. herbae autē quae
euulsae sunt de uinea. admissa sunt seruorū dī. Cibi uero
quos de caena misit illi. mandata sunt quae per filio dedit
suo. Amici autem illi quos in consilio uocauit nuntii
sunt sc̄i. quos primos creauit. Absentia uero illius patris
familias. tempus est quod in aduentū eius restat. Dixi
magnifice domine et mire omnia se habent atq; honeste.
Numquid ergo dñe in quā haec ego poterā intellegere
nequidē precerea quispiā homo tam etsi ualde prudens sit.
poterit intellegere ea. Sed iam nunc mihi domine demons-
tra quod quaero. Dic siquid uis inquit. Quare inquam
filius dī in similitudinē a seruale loco ponitur. Audi inquit
in seruali conditione non ponit̄ filius dī. sed in magnā potes-
tatē et imperiū. Et dixi. quemadmodum in quā domine
non intellego. Qm̄ inquit eum qui filio suo tradidit. Et fili-
us eius nuntios preposuit ad conseruand singulos. Ipse autē
plurimū laborauit plurimūq; perpeffusus est ut aboleret
delicta eorum. Nulla enim uinea potest fod i sine dolore
a labore. Delictis igitur populi sui ipse eis monstrauit
uenera uitae. data eis lege qua a patre acceperat.
Uides inquit dñm esse populi. accepta a patre suo omni

Re

potestate Quare autem dñs in consilio adhibuerit fili
 de hereditate honestus nuntius audi illū spm scm
 qui creatus est omnium primus in corpore in quo habitaret dñs
 collocauit intellectus scilicet quod ei uidebatur hoc
 ergo corpus In quod deductus est sps scs. seruit ei spiritui recte
 in modestia ambulans et caste. neque omnino maculauit spm
 illū. Cum igitur corpus hoc paruisset omnitempore
 spui sco recte atque caste ac laborasset cū eo. nec succubus
 set in omni o. pore fatigatū corpus illud. seruiliter con
 uersatū est. sed fortiter cum spū scō comprobatum dō recep
 tumque est. placuit enim dō huius potens cursor quia ma
 culatus non esset in terra. possidens in se spm scm. In consilio ad
 uocauit ergo filiū et nuntios honestos. Ut et huius scilicet corpori
 quod seruisset spiritui scō sine querela locus aliqui consiten
 di daret. Ne uideret mercede seruitutis suae perdidisse. acci
 piet enim mercede omne corpus purū ac sine macula reperi
 unt in quo habitandi gratia constitutus fuerat sps scs; habes
 huius similitudinis ex solutionē. Percipere domine in qua uolun
 tatē audita ha. ex solutione. Audinunc inquit et corpus hoc
 tuū custodi mundū atq; purū Et sps ille qui in habitauit in eo
 testimoniuū referat illi et tecū fuisse iudicetur. atq; etiam uide
 ne quando persuadeatur tibi interiore corpore hoc et ab tuis
 in libidine aliqua. Sic corpus enim tuū maculaueris. Maculabis
 eodē tempore etiā spm scm. Ut maculaueris corpus tuū non uiues
 Et dixi quid si per ignorantia aliqua admissū est antequā audi
 rent haec uerba quem admodū salute adsequit is qui maculauit

scilicet corpus
 ferunt
 potest
 cor
 maculauerit corpus
 dicitur enim et in
 serua mundū et u
 Cum sedere d
 Cū dē dē
 in a laeta et
 in tra m
 Esque cum q; in h
 per meū. Uides
 quod dubitas de ma
 nihil omnino dubit
 in his. Ego enim
 sunt his quod de
 tentā. Simf
 agitis pauerit
 dure uero om
 neq; post hoc ad
 ritibus recte dētis.
 haec a me dicitur
 Eamus magrū et
 domine. Euenim
 uenē patorē ues

suum corpus. prioribus inquit rebus quae per ignorantiam admi-
 serunt. remedium tribuere solus deus potest. Eius enim est omnis
 potestas sed nunc custodi te. Et cum sit deus omnipotens miseri-
 cors. prioribus admissis remedium dabit. si in futurum non
 maculaueris corpus tuum et spiritum. Consortes enim amborum
 alterutrum et sine altero non inquinatur utrumque; ergo con-
 serua mundum et uiues deo. **SIMILITUDO SEXIA**

Cum federem domi et glorificarem domino pro omnia quae uide-
 ram et de mandatis disputarem. ualde bona et magna et honesta
 a laeta et quae possint salutem hominis adferre. Dicebam
 in trame haec felix ero si in his mandatis ambulauero
 et quicumque in his ambulauerit. uiuet deo. Dum haec loque-
 rer mecum. uidi deum sedentem iuxta me. et dicentem mihi. haec
 quid dubitas de mandatis meis quae tibi praecepi. bona sunt.
 nihil omnino dubitaueris sed in due fidem domini et ambulabis
 in his. Ego enim in illis dabo tibi uires. haec mandata utilia
 sunt his qui delictorum suorum ante gestorum acturi sunt paeni-
 tentiam. si in futurum in his ambulauerint. Quicumque igitur
 agitis paenitentiam abicite a uobis nequitiam saeculi huius. In-
 dute uero omnem uirtutem et poteritis haec custodire mandata.
 nec post hoc adiciatis. nihil ergo adicientes plurimum ex prio-
 ribus recidatis. In mandatis meis ambulate et uiuetis deo.
 haec a me dicta sunt; Postquam haec mecum locutus est ait mihi.
 Camus in agrum et pastores pecorum tibi ostendam. Camus inquam
 domine. Et uenimus in quendam campum. Et tibi ostendit mihi ui-
 uentem pastorem uestitum sicut hircum uestimentorum colore coccino.

31
Et in manu uirgam nodosam. Et uehementer durā et flagellū
in manu. aspectū autē amarum et saeuum habebat. ut pos
sit terrere aliquis taliserat aspectus eius. hic ergo accipie
bat ab illo iuene pastore ea pecora quae dilicis quidē age
bant sed exultabant. Et compellebat ea in p̄cipitē locum
quendā ac spinosū tribulisq; confertū. usq; adeo ut despi
nis et tribulis non possint se explicare. sed implicita ibi
pacerentur spinas et tribulos. Et graues cruciatus experi
ebantur et uerberibus eius. agebat enim ea. nec consis
tendi eis locū aut tēpus permittebat. Cum uiderē ergo
sic ea flagellari et miseriae experiri. dolebam pro eis quia
ualde cruciabantur. nec ulla eis requies dabatur. Dixi
ad pastorem illū qui erat mecū. Quis est domine
hic pastor. tam in placabilis et t̄ā amarus. qui nullomodo
mouetur aduersus haec pecora. hic pastor inquit de uisitis
nuntius est. sed p̄ positus poenae. huic ergo tradunt̄ qui ad dō
errauer̄ et seruiēr̄ desiderii sui ac uoluptatibus saeculi huius
ponit ergo eos sicut meruit unusquisq; eorū saeuus uariisq;
poenis. Uolebam in quā domine nosse uariis has poenas cuius
modi essent. dudi inquit. uariae poenae atq; tormenta
haec sunt quā homines in uita sua cotidie patiunt̄. alii enim
detrimentis puniunt̄. alii inopia. alii diuersis agrimonis.
Quidā inconstantia. alii iniurias ab indignis patientes. mul
tisque aliis exercitiis in cōmodis. plurimi enim inconstante
consilio multa conant̄. Nec quicquā prouenit eis et dicunt
in actibus suis successum non habere. succurrit his qui nequiter

fecerunt et dñm causantur. Cum igitur per peccati fuerint om-
nem vexationem et incommodum tunc traduntur mihi ad bo-
nam ammonitionem et firmanentur in fide dñi. Et reliquos dies
vitae seruiunt dño mente pura. Et cum coeperint delicto-
rum agere paenitentiam tunc ascendit in p̄cordiis eorū
opera sua in quibus se nequiter gesserunt. Et tunc dant dō honorē
dicentes iustum iudicē eum esse. meritoq; se omnia esse pas-
sos secundū facta sua scilicet quisq; eorū. In reliquum uero
seruiunt dño mente pura. Et successum habent in negotiis
suis. Omnibus accipientes ad dñm quaecumq; possunt. Et tunc
gratias agunt dño quod sint mihi traditi. nec iam quicquā
crudeli patiuntur. Dixi ei etiā nunc dñe demonstram mihi.
Quid inquiris inquit? Dixi ei. per idem tēpus cruciantur
hic quidescunt a metu dñi? Quantū usi fuerint dulcedi-
ne ac uoluptatibus ait mihi. per idē tēpus etiā cruciantur?
Et dixi ei. exiguū in quā cruciantur? Oportebat enim eos qui
sic percipiunt uoluptates ut dñm obliuiscantur septies tantū
pati poenas; ait mihi fatuus es nec intellegis huius poenae
uirtutē. Et dixi si intellegerē domine non interrogarē.
ut demonstrares mihi. Audi inquit quanta sit uis utriusq;
dulcedinis et uoluptatis. una hora suo spatio terminatur.
paenae uero una hora triginta dierū uim possidet.
Quicumq; igitur unodie perciperit dulcedinem ac uolupta-
tem. Uno que die cruciatus eius ualebit. Itaq; quot die-
es quisque perciperit uoluptatē. totidē annis cruciat. Uides
igitur inquit exiguū esse tēpus dulcedinis ac uoluptatis.

Paenae
qm non
lupantur
reliquos
mens
reparando tēpor
que admodū u
miste se delict
eius animus
quid admi
Dulcedo eni
fruitam q
re domini cr
memori possid
Tunc recordat
propterea se pa
tati se tradid
gunt obno
tes nocuue
bent fac
suis percip
mator et me
simile aliquid
uoluptatē. ha
di seruis. Propre
etiam uoluptates

Paenae uero tormentorūq; amplius. Dixit. domine
qm̄ non intellego omnino tempora haec dulcedinis ac uo-
luptatis poene. Lucidius mihi de his expone. Respondit
mihi dicens. Stultitia tua perseueranter tibi heret. Non
ne uis potius mentē tuam purificare et dō seruire. Uide
ne quando tēpore exacto stultus repperiaris. Audinunc
quē admodū uis quod facilius intellegas. Qui uno die com-
misit se dilicis ac uoluptatibus et facit quicquid desiderat
eius animus. plurima stultitia repletus est. nec intellegit
quid admittat ac die postero obliuiscit quid fecerit pridie
Dulcedo enim et uoluptas nullā memoriā habent propt̄
stultitiam quae insita est illi. Cum uero uno die accesserit
homini cruciatus ac poena toto anno tōquet. Magnā
memoriā possidet poena. Toto igitur anno dolens meminit
Tunc recordat et dulcedini silius ac uoluptates. Et sentit
propterea se pati poenas. Quicumq; igitur dulcedini et uolup-
tati se tradiderit sic puniunt. qm̄ uitā habentes ipsi se redi-
gunt obnoxios morti. Dixit. quae sunt domine uolupta-
tes nociuae. Omnium quae homini uoluptas est quodcūq; li-
benter facit. Et enim iracundus satisfaciens moribus
suis percipit uoluptatē suam. Et adulter et ebriosus et infa-
mator et mendax et cupidus et fraudator. Et quaecūq; his
simile aliquid admittat morbo suo parens. percipit ex ea re
uoluptatē. Hae omnes dulcedines ac uoluptates nociuae sunt
di seruis. Propter has itaq; cruciantur et patiuntur poenas.
etiam uoluptates salutē hominibus ferentes. multi enim

opera bonitatis facientes. percipiunt uoluptatē dulce
dine sua tracti. haec ergo uoluptas utilis est di seruis.
Et uitam parat eiusmodi hominibus. illae uero noc ue
quae supra relictas sunt. tormenta et poenas pariunt.
Quicumq; uero permanserit in illis nec admissorū suo
rum egerint paenitentiam mortē sibi adquirent.

SIMILITUDO SEPTIMA

Post dies paucos uidi eum in campo illo in quo et pastorem
illū uiderā. Et ait mihi quid inquiris. Ueni in quā
rogare te domine ut pastore illum prepositū poenae iube
as de domo mea exire quia uehementer me affligit. Et res
pondens. Necesse est inquit ut patiaris in cōmoda et uexa
tiones. Sic enim p̄cepit de te ille nuntius honestus quia tēpta
re te uult. Quid autē in quā domine tā graue admisi
ut huic nuntio traderer. Audi inquit conplura quidem
peccata habes sed non tā multa ut huic nuntio debeas tra
dere. Sed multa delicta domus tua et scelera cōmisit.
Ideoque ex factis eorū ille honestus nuntius exacerbatu
iussit te aliquantū tēporis uexationem experisci. Ut et
illi admissorū suorū agant paenentiā et abluant se ab
omni cupiditate saeculi huius. Cum igit' egerint paeniten
tiā et purificati fuerint. tunc discedit a te nuntius ille
qui prepositus est poenae. Dixi ei. domine si illi ita gesser
ut exasperarent nuntium honestū. Ego quid feci. Respondens
aliter inquit non possunt illi uexationē pati. nisi tu qui caput
es. totius domus labores. Quicquid enim tu passus fueris.

necesse est et illi sentiant. Quamdiu uero tu bene stabilitus
 fueris. illi uellā uexationē possunt experi. Et dixi. Sed
 ecce iam nunc domine agunt paenitentia ex totis p̄cordis suis.
 Et ego scio inquit ex totis p̄cordis eos agere paenitentia; Num
 quid ergo ait protinus putas aboleri delicta eorū qui agunt
 paenitentiam. Non proinde continuo. sed oportet eū qui agit
 paenitentia cruciari animā suam. Et humilē animū agere
 in omni negotio. Et uexationes multas uariasque perferre.
 Cumq; per pressus fuerit omnia quae instituerint. Et tunc
 forsitan qui creauit et confirmauit uniuersa. mouebit uos
 cum clementia sua. Et aliquod remediū dabit; Atq; ita si
 uiderit eius qui paenitentia agit cor purū esse ab omni opere
 nequissimo; Tibi autē et domui tuae uexari nunc expedit.
 Quod multā uexationē pati aris necesse est sicut p̄cepit nun
 tius dñi. qui te mihi tradidit; Qui potius gratias agis dño
 quod dignūte habuit cui p̄ diceret incomodū tibi instare ua
 lentibus. id sustinere prescius futuri. Dixi ei. Et tu domine
 mecū esto. Et facile omnē uexationē sustinebo; Ego inquit
 ero tecū. sed et rogabo nuntiū illū qui p̄positus est poena
 ut leuius te adfligat. Sed et ex quo tēpore patieris aduer
 sa. Iterūq; tuo loco refatu eris. Tantū modo humilitatē animi
 perseuera dño mente pura. domusq; tua aenati. Et in man
 datis meis ambula quae p̄cepti tibi. Et paenitentia tua poterit
 esse firma ac pura. Et si haec custodieris cū domo tua incom
 moda atē recedunt. sed et ab omnib; quicumq; in his mandatis
 meis ambulaueris omnis uexatio recedit.

SIMILITUDO OCTAVA

Oscendit mihi salicē tegentē campos ac montes sub cuius umbra
 uenerant omnes qui uocati erant in nomine dñi. Et iuxta
 eam salicem stabat nuntius dñi ualde p̄clarus et sublimis.
 Et secabat cum falce magna de ea salice ramos. Et populo illi
 quierat sub umbra salicis eius. Exiguas ac ueluti cubita
 les uirgas porrigebat; postquā autē accepissent uni uersi. de
 posuit falcē. Et arbor illa integra permansit. sicut antea
 uiderā eam. Quod mirabar atq; in trame disputa
 bam. ait ad me pastor ille. desine mirari. quod arbor illa
 tot ramis p̄cisīs permanserit integra. sed expecta tunc
 demonstrabit tibi quid significet nuntius ille qui populo porre
 xerat uirgas. Et rursum eas ab his reposcebat. Quo quisq; ita
 que acceperat ordine. Eodē etiam uocabat ad illū. uirgā
 que reddebat; quas cum acciperet ille considerabat.
 Aliis quibusdam accipiebat aridas et putridas. uelut atinea tactas.
 lubebat eos qui huiusmodi uirgas tradiderant secerni. Et seorsū
 sum statui. Alii porrigebant aridas quidē. sed non tactas atinea.
 Et hos seorsū statui iubebat. Alii porrigebant semiaridas uir
 gas. hi quoq; seorsū statuebant. Quidā autē dabant uirgas
 suas semiaridas et scissuras habentes. Et hi seorsū statuebant.
 Alii adferebant uirgas suas. quarū dimidia pars arida erat
 dimidia uero uiridis. Et hi seorsū statuebant. Alii adferebant
 uirgas suas. quarū duae partes uirides erant. Tertia uero
 arida. Et hi seorsū statuebant. Alii uirgas suas adferebant
 quarū duae partes aridae erant. tertia uero uiridis. Et hi seorsū

statuebant. Quidam porrigebant uirgas suas paulominus aridas. Exiguissimum enim aridum erat in uirgiseorum. id ipsum cacumen scissuras uero habebant. Et hi seorsum statuebant. Aliorum autem in uirgis exiguum erat uiride. reliquum uero aridum. Et hi seorsum statuebant. alii ueniebant adferentes uirgas suas sicut acceperant uirides. maximaque pars populi huiusmodi uirgas porrigebant. magnum ex his nuntius ille gaudium cepit. et hi seorsum statuebant. Alii adferiebant uirgas suas uirides et pampinos habentes. Et hi seorsum statuebantur. Et huius quoque nuntius ille. magna hilaritate capiebat. Alii adferiebant uirgas suas uirides. Ex quibus excreuerant pampini earum. Qui pampini quodam fructus adferiebant, eorum uiuorum quibus huiusmodi uirgas porrigebant. ualde hilares erant uultu. Sed et nuntius ipse quidem ex eis magnam laetitiam percipiebat. Nec minus cum eo pastor ille ex eadem causa hilaritatem capiebat. Tunc nuntius domini coronam iussit adferri. allatae sunt enim uelut ex palmis factae. Et coronauit eos uiros quorum in uirgis pampinos inuenerat fructum. Et iussit eos ire in turrem. Sed et illos uiros misit in turrem quorum in uirgis sine fructu inuenerat pampinos. dato eis sigillo. nam uestem eandem habebant. id est candidam sicut niuem. cum qui iubebat ire in turrem. Nec minus et eos qui reddiderant uirgas suas sicut acceperant uirides. data eis ueste candida. Et sic illos dimisit in turrem. his consummatis ait ad pastorem illum. Ego uado. tu uero dimitte hos intra muros in quo quisque meruit habitare. Consideratis prius uirgiseorum diligenter.

34v
tamen ne quis te fallat considera. Sed et si quis te preterierit
inquit. eos super arboram probabo. his ad pastorem dictis recessit.
postquam ille discesserat ait mihi pastor. accipiamus ab omnibus
uirgas. Et plantemus illas si possunt reuiuiscere. Dixi ei
domine istae quae sunt aridae uirgae quomodo possunt re-
uiuiscere. ait mihi arbor haec salix. sempiternamque amat uitam.
Si plantatae ergo fuerint haec uirgae exiguumque humoris
acciperint. plurimae ex his reuiuiscunt. Temptabo enim
et suffundam eis aquam. si qua earum potuerit uiuere gratula-
bor ei. Quod sic certe ego non uidebor neglegens fuis-
se. iussit deinde uocare eos. Et sicut steterunt quisque eorum
uenerunt ordine suo. uirgas suas tradiderunt. Quas acceptas ille
illesingulas plantauit ordinibus. Et postquam plantasset om-
nes. aquam multam fudit illis. Ita ut tegerentur ab aqua. neque
ab ea exstarent. Deinde cum inrigasset illas. ait mihi. Eamus
et post paucos dies reuertamur. Et uisitemus eas. Qui creauit
enim hanc arborem. uiuere uult omnes eos qui ex ea acceperunt
uirgas. Ego autem spero cum sint ad aquam haec uirgas plu-
rimas uicturas humore percepto. Dixi ei. arbor haec domi-
ne demonstra mihi quid sit. ualde enim moueor. Quot quot
ramis recisis integra uidetur esse. Nec omnino quicquam de
ea minus esse uidetur. quoniam mihi ^{me} stupeo. Audi inquit
arbor haec magna quae campos tegit et atque montes totamque
terram. Lex est dei in totum orbem terrarum data. haec autem
Lex filius dei est predicatus in omnibus finibus terrae orbis. po-
puli uero stantes sub umbra. hi sunt qui audierunt predicationem

33
eius et crediderunt. Nuntius autē ille magnus et honestus
michael est qui populi huius habet potestatem et gubernat
eos. hic enim in corde eorū qui crediderunt inserit legē
sicut custodierint. Uide sautem uniuscuiusque uirgā
et ex eis multa uexatus. Illae enim uirgae lex est. Cog
nosce scilicet de omnes eos qui non seruauerunt legem.
Et scie scilicet sedem cuiusque eorum. Dixit. quare inquam
domine alios dimisit in turrē alios tibi hic reliquit. Qui
cumq; inquit supergressi sunt qui ab eo acceperunt legem
in meā relictū sunt potestatem. ut admissorū suorū agant
paenentiā. Qui autem satis fecerunt legi et seruauerunt
eam. sub illius potestate sunt. Qui sunt ergo domine
in quā turrē euntes coronati? ait mihi. Qui cumq; luc
tati cū diabolo uicerunt eum illi sunt coronati. Hi autē
sunt qui ut seruauerunt eam legem. per pessi sunt iniqua.
illi uero qui uirides uirgas pampinosque sine fructu ha
bentes trachiderunt. propter eandē legem uexationem
quidem sustinuerunt. non obierunt uero mortē. sed nec abne
gauerunt suam legē. hi uero qui uirides sicut acceperunt
diderunt modesti sunt atque iusti. Et ualde pura mente
uixerunt et custodierunt mandata dñi. Reliqua scies cum
considerabo has uirgas quas plantaui et irrigaui. Post
paucos dies reuersi sumus eodemque consedit loco nuntius
illius magni. Ego autē adsteti ei. Tunc ait mihi. Incinge
te sabano et ministra mihi. In cingime sabano mundo
qui ex sacco erat factus. Ut autē iudicem me cinctū et paratū

sibi miserari. Uoca inquit uiros illos quorum uirgae plan-
tatae sunt. suoq; ordine sicut porrexerunt eas. Et duxit
me in campo et uocaui omnes. Qui etiam uniuersi constite-
runt agminibus suis. at deinde ad illos. Quisque suam uirgā
extrahat et ad me adferat. Et primo tradiderunt qui
aridas et putridas habuerunt. Et quae aridae et putridae
reperatae sunt uirgae eorū. iussit eos stare seorsum. Deinde
porrexerunt qui aridas quidem sed non putridas habuerunt.
aliqui ex his tradiderunt uirgas suas uirides. Quidā uero aridas
et putridas. uelut atinea tactas. eos qui uirides tradiderunt
iussit seorsum stare. eos uero qui aridas et putridas tradiderunt
cum primarius tradere iussit. Porrexerunt deinde qui semi-
aridas habuerunt et scissuras habentes. multi ex illis uiri-
des porrexerunt nec scissuras habentes. Quidam uero uiri-
des pampinos habentes et pampinos fructū sicut illi qui in
turrem ierunt coronati. Alii porrexerunt aridas et non putri-
das. Quidā uero sicut fuerunt semi aridas et scissuras habentes.
iussit unum quem quis eorū seorsum stare. Alios suo quoq;
agmine. alios seorsum. Deinde porrexerunt qui habuerunt
uirides quidem uirgas. sed scissuras habentes. hi omnes uiri-
des tradiderunt. suo quoq; agmine steterunt. Gaudium
ex eis percepit hic pastor. quod omnes mutatae essent.
deposuissent suas scissuras. Deinde porrexerunt qui dimidi-
um uiridē. dimidiū aridū habuerunt. quorundā inuenta
sunt totae uirides. aliorū semi aridae. aliorū uirides et
pampinos habebant. hi omnes dimissi sunt in suū quisque

agmen tradiderunt. Deinde qui habuerant duas partes uir-
 garū suarum uirides. tertiamque aridam. multi ex eis uiri-
 des porrexerunt. multi semi aridas. Ceteri uero aridas et
 non putridas. hi omnes dimissi sunt in suum quisq; agmen.
 Deinde porrigebant qui habuerunt in uirgissuis duas par-
 tes aridas. tertiamque uiridem. multi ex eis porrexe-
 runt semi aridas. Quidam uero aridas et putridas. alii
 enim semi aridas et scissuras habentes. pauci uero uirides.
 huiusmodi omnes confiteri in suo quisq; agmine. Deinde
 porrexerunt qui minimū habebant uiridē. reliquū uero
 aridum. horū uirga maiore ex parte inuenta est
 uirides ramulos habentes. Et in eis ramulis fructū. Et re-
 liquae uirides totae ex h. uirgiss. Gaudiū uehementē per-
 cipit hic pastor quia sic inuenerat eas. Abierunt et hinc sua
 agmina; Postquā autē omnium uirgas considerasset. ait
 mihi. dixeram tibi arborem hanc diligere uitā. Uides
 quā multi egerunt paenitentiam. Et adsecuti sunt salu-
 tem. Uideo in quā domine. Ut scias inquit bonitatē et clemen-
 tiam dñi magnā et honestā esse. quid dedit spm̄ his qui digni
 erant agere paenitentiā. Et dixi. quare ergo domine
 non omnes egerunt paenitentiā; ait mihi. quorū uidi quinque
 dñs puras mentes futuras et seruitorios ei ex totis p̄cordiis.
 tribuit paenitentiā. at quorū respexit dolū et nequitias.
 Et animaduertit fallaciter adserueros suos. negauit his
 ad paenitentiā regressum. ne quando rursus legē eius
 nefandis maledicerent uerbis; Dixi ei. nunc domine mihi

demonstra qualis sit locus quibusq; eorū qui uirgas red-
 diderunt sedes eorum. Ut auditis his creditis hi qui non
 custodierint integrū sed dissipauerunt sigillum quod acceperunt
 agnitis suis factis paenitentia. Et accepto a te sigillo. dno
 dent honorem. Quod si in eos motus clementia sua. Et mise-
 rit te. ut ipse eorū renoues. Audi inquit quorū uirgae aridae
 et putridae reperte sunt ac uelut atinae tactae. hi transfi-
 gae ecclesiae proditores qui inter reliqua sua delicta nefan-
 dis uerbis dnm insecuti. nomen eius negauerunt quod in eos
 erat inuocatum. hi igitur omnes mortui sunt dō. atq; etiā uides
 neminē eorum egisse paenitentia. Tamen et ipsi audierunt
 mandata mea quae eis tu per tulisti. ab eiusmodi hominibus
 ergo abest uita; hi quoq; qui aridae et ⁿputridae tradiderunt
 prope ab illis erant. si enim erant et doctrinas prauas
 inferebant et perueriebant dī seruos. precipue eos qui pec-
 cassent. nec sinentes ad paenitentia redire. sed doctrinis
 fatuis detinentes. hi ergo habent ad spem regressū at que
 etiā multos uides agere paenitentia ex quo eis mandata mea
 per tulisti. Et adhuc agent paenitentia. Quicūq; uero non
 egerint paenitentia perdiderunt uita suā
 at hi qui egerint. Et in primis muris coepit esse
 sedes eorū. Quidā uero etiā inturre ascenderunt. Uides igitur
 inquit paenitentia peccantium in esse uita. non e gentium
 uero paenitentia morte paratam. De his uero ^{qui} semiaridae
 uirgas porrexi et scissuras habebant. audi. Quorū tan-
 tum modo semiaridae erant uirgae. hi dubi sunt. nec uiui

. sunt enim nec mortui. At hi qui semi aridas et scissuras
 habentes tradiderunt et dubii sunt et maledici. De absentib;
 detrahentes et invidentes. Et his adhuc inquit praeposita est
 paenitentia. Uides enim ex his aliquos paeniteri. Quicūq;
 uero eorū cito gesserūt. in muris habitabunt. Qui uero non
 egerunt paenitentia sed in suis permanserūt factis. morte mo
 rientur. At uero hi qui uirides quidē uirgas sed scissuras ha
 bentes tradiderūt. fideles semp et boni fuerūt. sed habentes in
 ter se quandam inuidia et zelū de principatu et dignitate.
 Sed omnes huiusmodi fatui sunt qui habent inter se aemula
 tionem de principatu. Sed hi cum sint aliter boni si auctis
 mandatis meis emendauerint se Et cito per suasionis suae
 egerint paenitentia. In turre igit incipient habitare. sicut
 et hi qui egerunt digne paenitentia. Quod si quis eorum
 rursus ad dissensionē redierit. expelletur a turre et uita sua
 perdet. Uita enim eorū qui custodiunt mandata dñi In man
 datis consistit. non in principatu aut aliqua dignitate. Per
 patientia enim et humilitatē animae uita homines consequunt.
 Per seditiones uero et contēptu legis mortē sibi adquirunt.
 Qui uero in uirgis suis dimidiū aridū habebant et dimidiū
 uiridē. hi sunt negotiationib; inuoluti. neq; adplicati scis
 ideoq; etiā dimidiū eorū uiuit. dimidiū mortuū est. Multi
 igit ex illis aditis mandatis meis egerūt paenitentia et in
 turre habitare coeperūt. quidā uero eorū in totū desiterunt.
 hi igit locus non est paenitentiae. a negotiatione enim sua
 nefanda in dñm locuti sunt. Et eū abnegauerūt ppter hanc igit

nequitiam amiserunt uitam. Multi uero ex his dubia mente in-
 duerunt. adhuc et his est regressus. Qui sic ito egerint paeniten-
 tiam. in turre sedem habebunt. Si uero tardius egerint. in mu-
 ris habitabunt. Si autem non egerint paenitentiam mortem sibi
 adquirent. At hi qui duas partes uirgarum suarum uirides ha-
 buerunt et tertiam aridam con pluribus generibus inficiati nega-
 uerunt dominum. Ex his igitur multi egerunt paenitentiam atque ita in
 turre habitare coeperunt. Et multi ad deum in perpetuum recesserunt.
 hi igitur in totum amiserunt uitam. quidam uero dubia mente concep-
 ta dissensiones excitauerunt. his adhuc regressus est
 sic ito egerint paenitentiam. nec in uoluptatibus suis remorati
 fuerunt. Si autem permanserint in factis suis mortem sibi adquirunt.
 Qui uero porrexerunt uirgas suas. quarumque partes aridae
 erant et tertia uiridis fideles quidem fuerunt sed locupletati
 et exacti apud exteras gentes honestiores esse cupierunt.
 superbiam magnam induerunt. Et sublimia coeperunt spirare. Et ue-
 ritatem deseruerunt. neque adplicati sunt iustis. sed cum exteris gen-
 tibus conuixerunt. Et haec illis uita dulcior uisa est. ad deum uero
 non recesserunt. Et in fide perseverauerunt. sed operam non
 exercuerunt. Multi igitur ex illis egerunt paenitentiam. Et sedes eorum
 in turre esse coeperunt. Alii uero uiuentes cum exteris gentibus.
 et uicti uanitatibus eorum. in perpetuum ad deum defecerunt. nationum
 facinorum et operibus seruientes. huiusmodi ergo homines
 ad numerati sunt exteris nationibus. alii ex his dubia mente
 habere coeperunt. non sperantes se propter facta sua posse adsequi
 salutem. alii dubii facti. dissensiones excitauerunt. hi igitur

et qui propter facta sua dubii esse coeperunt adhuc est regressus
sed haec penitentia citata esse debet. ut sit in turres sedes
eorum. His uero qui non agunt penitentiam sed permanent in
uoluptatibus mors prope est. At hi qui uirgas uirides porrexerunt
exceptis cacuminibus earum quae sola arida erant et scissuras ha-
bebant. semper boni et fideles atque honesti apud dominum fuerunt. sed mi-
nimū deliquerunt propter inanes uoluptates et minimas disputatio-
nes quas inter se habuerunt. Auditis igitur uerbis meis plu-
rimi celeriter egerunt penitentiam. Et in turres habitare coeperunt.
Quidam autem ex his euaserunt dubii. Quidam adiecerunt ad dubiam
mentem. Etiam dissensiones mouere. In his igitur etiam nunc spiritus
est regressus quia boni semper fuerunt. difficile autem mouebitur.
Qui uero uirgas suas aridas porrexerunt exceptis cacuminibus.
earum quae sola erant uirida. Crediderunt quidem deo. in sceleribus
uero conuersi sunt. sed numquam ad deum recesserunt. semperque nomen
domini libenter tulerunt. et libenter in hospitium suis dei seruos receperunt.
Audito igitur hoc regressi egerunt sine mora penitentiam. Om-
nem uirtutem aequitatem exercuerunt. aliqui uero eorum morte
obierunt. Et libenter paciuntur memores factorum suorum.
Postquam finisset omnium uirgarum exsolutiones ait mihi. Uade
et dic omnibus ut agant penitentiam et uiuant deo. Quia ^{de} modum
in multa sua clementia misit me. ut penitentiam darem omnibus.
Et quidem quibusdam non merentibus. propter facta sua adsequi
salutem. sed patiens est dominus et in uocationem per filium suum factam
uult conseruare. Dixi ei spero deum quia auditis his uersi sunt
agere penitentiam. Credo enim unumquemque agnitis suis factis

Et accepto di timore ad paenitentiam regressuros. ait mihi. Quicumq; ex toto corde egerint paenitentia. Et purificaue-
 rint se ab omni nequitia quae supradicte sunt. Et non adie-
 cerint ad delicta sua quicquam accipiant ad no remediū pro-
 rum peccatorū suorū. si nihil dubitauerint de mandatis meis
 et uiuent dō. Qui uero adiecerint inquit a delictis suis et
 conuersi fuerint in desiderii saeculi huius. damnabunt se
 ad mortem. Tu uero ambula in mandatis meis et uiues dō. Et
 quicumq; ambulauerint in his. Et haec recte exercuerint uiuent
 dō. Post quā enim haec omnia mihi ostendit dixit mihi. Re-
 liqua autem post dies paucos tibi ostendam.

SIMILITUDO NONA

Post quā scripsi mandata et similitudines pastoris illius nuntii
 paenitentiae. uenit ad me et dixit mihi. Uolo ostendere tibi
 quaecūq; sps tibi ostendit qui in effigie ecclesiae locutus est te-
 cum.; ille enim sps filius di est. Et quia infirmior eras corpore
 non ante per nuntium declaratus est tibi. Quā firmatus es spū
 ductusq; uiribus ut etiā nuntium possis uidere. Tunc enim bene-
 quidem ac modeste aedificatio turris ab ecclesia tibi ostensa est.
 sed ut a uirgine monstrata cuncta uideris. Nunc autē per nun-
 tium ad lustraris per eundem spm. sed oportet te diligenter
 omnia uidere. Idcirco enim in domo tua missus sū habitare
 ab illo nuntio dignitose. Ut cū omnia potenter uideris nihil ut
 prius expauescas. Et duxit me in arcadie. Et con sedimus in cacu-
 mine eius et ostendit mihi cāpum magnū. Et circa eū duodecim
 montes alia atq; alia figura. Quorum primus niger erat sicut

fulgore. Se
 Los plerū
 rior p
 Quicquid
 Sicut mō
 maioribus.
 laetae. ue
 bilares ha
 codū et uo
 ceduntur
 Octauus mō
 aqua t om
 nna aqua hab
 serpentes habet
 habebat arbor
 pecudes uac
 mons den
 alius atq; a
 pisceret ed
 erant uis. C
 campi candi
 surrexerit. Et
 draca. Itaque po
 butare esse. sed
 exfolpa. Et po

fuligo. Secundus glabrus sine herbis. Tertius spinas et tribu-
 los plenos. Quartus habebat semiaridas herbas. Quarum supe-
 rior pars erat uiridis. proxima autem aradicibus arida.
 Quaedam etiam herbae cum sol incaluisset. aridae fiebant.
 Quintus mons asperrimus erat. sed uirides habebat herbas.
 Sextus mons scissurus erat plenus. quibusdam minoribus quibusdam
 maioribus. sed in illis scissuris erant herbae non ualde quidem
 laetae. uelut marcidae uidebantur esse. Septimus uero mons
 hilares habebat herbas. Et totus fertilis erat. Et omne genus pe-
 codum et uolucres caeli. pabula carpebant ex illo. Et quantum uer-
 cebantur inde tantum amplius laetiores herbae crescebant.
 Octauus mons fontibus erat repletus. Et ex illis fontibus ad
 aqua bant omne genus domini creaturae. Nonus mons nullam om-
 nino aquam habebat. Et totus desitutus erat. sed et mortiferas
 serpentes habebat et hominibus perniciosus. Decimus mons
 habebat arbores magnas. Et totus umbrosus erat. Et sub umbra
 pecudae iacebant. requiescentes et ruminantes. Undecimus
 mons densissimis arboribus repletus erat. Et arbores ille
 alius atque alius ordinatae erant fructibus. Et si quis uidisset concu-
 pisceret edere de fructibus earum. Duodecimus mons candidus
 erat totus. Et aspectum candidissimum prestabat decorum. in medio
 campi. candidam et ingentem petram mihi ostendit. quae de ipso capite
 surrexerat. Et petra illa altior montibus illis erat. Et erat qua-
 drata. Ita ut possit totum orbem sustinere. Uetus autem mihi uide-
 batur esse. sed habebat nouam portam quaenup uidebatur
 exsculpta. Et porta illa clariore quam sol splendorem habebat.

ita ut mirarer lumen eius. Circa eam uero portā. stabant
 uirgines duodecim. Ex quib; quattuor quae obtinebant angu-
 los portae. dignitiosiores mihi uidebant esse. sed ceterae
 dignitosae erant. Stabant autē in quattuor partib; portae.
 Inerata autē inter gratiā earum uirginū. Et haebinae uestitae
 lineis tunicis. et decenter incinctae extentis brachijs dextris
 tamquā aliquē fascē leuaturae. sicerant paratae. Uehemen-
 ter enim bilares erant atque promptae. haec cū uidissem mecū
 mirabar. quod tam magnas res et p̄claras uiderē. Et rursus
 mouebar propt̄ uirgines illas quod tam delicatae essent
 et ita fortiter starent. tamquā totū caelū portandū haberent.
 Et cum haec intra me disputarē ait ad me pastor ille. quid intra
 te disputas atque torqueris et ipse tibi sollicitudinē adducis.
 Quaecumq; non potes intellegere nolipertendere tamquam
 sapiens sis. sed roga dnm̄ ut accepto sensu intellegas ea. Quae
 cumq; post te sunt non potes uidere. Quae uero sunt ante te
 uides. In his igitur quae non potes uidere. nolitorquere. Et ea-
 rum dominarū quae uides desine esse curiosus. Ego autē tibi
 cuncta monstrabo quaecūq; ostendero. Nunc autē reliqua
 considera; Et cum haec dixisset mihi. Inspeci. Et ecce uidi ue-
 nisse uiros excelsos dignitiosos. Et similis uultu. Et uocasse
 quandā multitudinē uirorū. Et hi quierant uocati ab illis et ipsi
 excelsi et pulchri et fortes erant; lusserunt autē eos illi sex
 turres quandā super eā portā aedificare. Magnus uero tunc
 fremitus coepit esse decurrentiū circaportā huc et illuc eorū
 uirorū qui ad aedificandā turrē uenerant; Uirgines uero

illae quae stabant circa portā iuebant eis aedificationē
turris accelerari oportere. Ipsas autē ex porregerunt manus
tamquā ab illis. Tunc illae sex iusserunt
ex quodā profundo lapides ascendere. Et in aedificationē tur-
ris aptari. Et ascenderunt decem lapides candidi quadrati circū-
cisi. Postquā uero sex illi uocauerunt has uirgines. Iusserunt
eis uniuersos lapides quicūq; in aedificationē turris ituri es-
sent portare. Et translatos per portā tradere eis. qui aedi-
ficaturi essent turrē illam. Continuo hae uirgines eosdem
lapides qui primi ascenderunt de profundo. inter se ad leuare coe-
perunt pariter omnes. Qui autē steterunt circa portā. sic
etiā portabant. ut qui uidebant esse fortiores ad angulos
ponerentur. Ceteri uero lapides a lateribus subiecerunt. atque
ita uniuersos lapides pertulerunt. eosque per portā translatos
aedificantibus sicut iusserant tradiderunt. illi uero excipientes
extruxerunt illos. haec autē aedificatio super illā magnā petram
et portā fiebat. atque ab his tota turris sustinebatur. Horū
autē decem lapidū structura totā portā illā repleuit. quae
in fundamentū turris eius esse coepit. Post illos uero decem la-
pides. alii uiginti quinque ascenderunt de profundo. Et structi
sunt in aedificationē turris eiusdem. per illas uirgines leuati si-
cut priores. Post hos alii tringinta quinque ascenderunt. Et hi
similit̄ in eodē opere aptati sunt. Post hos quadraginta quinque
ascenderunt. Et hi omnes adiecti sunt in structurā turris eiusdem.
Quattuor igitur ordines coeperunt esse in fundamentis turris.
Desierunt enim ascendere lapides de profundo. paulisper etiam

et hi qui aedificabant qui euerunt; Iterum illi sex uiribus
in multitudinem imperauerunt ut de illis duodecim montibus ad
portarent lapides in aedificationem turris eiusdem. Illi autem
excidebant de uniuersis montibus lapides uariis coloribus.
Et ad portantes eos porrigebant uirginibus. quos illae ac
cipientes transferebant. Et in aedificationem turris porrige
bant. paenitentiam adiciantur in structuram turris eius.

Fol. 45 verso, l. 14

Sicut autem non egerint paenitentiam. alii seruant loco eorum. Et
hi tunc adiciantur in totum. ad haec singula gratias egidno.
quod in omnes in quibus inuocatum est nomen eius. motus clemen
tia miserit paenitentiae presidem nuntium ad nos qui deliqui
mus ei. Et quod renouauerit spiritus nros lam enim defectos.
neque habentes spem salutis recreari ad redintegrationem
uitae; Et dixi nunc domine demonstra mihi quare non inter
ra aedificatur haec turris. sed supra petram et portam; Quam
inquit insipientes et sine intellectu ideo interrogas; Et dixi
necesse habeo domine omnia interrogare. Quoniam nihil omni
no intellego responsa. Omnia enim magna et praeclara sunt.
Et quae homines uix intellegere possunt; Audi inquit no
men filii dei magnum et inmensum est. Et totus ab eo sustentatur
orbis. Si ergo omnis dei creatura per filium eius sustinetur. Cur
non et eos sustineat qui inuitati sunt ab eo. Et nomen eius ferunt
et in eius preceptis ambulant. Atque etiam uides inquit quod sus
tinet eos qui ex totis precordis portant nomen eius. Ipse igitur
fundamentum est eorum et libenter portat illos quoniam non ne
gant nomen eius. sed libenter sustinent illum. Et dixi. Dem. nstra

mibi domine nomina uirginū harū Et mulierū illarū quae
nigra ueste sunt uestite. ; Audiuquit nomina uirginū quae
potentiores sunt. quae optinuerunt angulos portae. haec sunt
nomina earū. prima uocat fides. Secunda abstinentia. Ter
tia potestas. Quarta patientia. Ceterae autē quae int̄ has
constiterunt. his nominibus uocantur. Simplicitas. Innoce
tia. Castitas. hilaritas. et ueritas. Intellegentia. Concordia.
Caritas. ; Quicumq; ^{itaq;} portant haec nomina Et nomen filii dī in
regnū dī poterit intrare. ; Audiuunt mulierū nomina quae
nigra ueste uestitae sunt. Ex his. quattuor potentiores sunt.
Quarū prima perfidia. Secunda intēperantia. Tertia cru
delitas. Quarta dulcedo nominatur. Sequentes uero ha
rum. sic nominant̄. Tristitia. malitia. libido. Iracundia
mendacium. Stultitia. Inflatio. Odium. hos spiritus qui
portat dī seruus regnū dī uidebit quidē. sed non intrabit in
illud. ; Lapidēs uero illi domine qui de profundo in struc
tura aptati sunt. qui sunt. ; Decim inquit qui in fundamentis
collocati sunt. primū saeculū est. Sequentes uiginti quinq;
Secundū saeculū est. iustorū uirorum. illi autē triginta
que. prophetae dñi ac ministri sunt. Quadraginta uero
apostoli et doctores sunt praedicationis filii dī. Et dixi. Cur
ergo domino uirgines illae etiā hos lapides in structuram
turris porrexit. ^{Et translatis portam} Et dixit. hi enim primi eos spiritus por ta
uerunt. Et omnino alius ab alio non recesser̄. nec spiritus ab
hominibus. nec ab spiritibus homines se iuncti fuerunt. his sp̄s
est in omnib; usq; ad diem quieti. Quod nisi his sp̄s hos sp̄s secum habuissent. R

utiles in structura huius turris p̄ essent. Et dixi
 etiam nunc domine demonstra mihi. Quid quaeris inquit.
 Quare in quā domine de profundo lapides ascenderunt et
 positi sunt in structurā turris huius. Cum iam pridē porta
 uerunt sp̄s iustos. Necessesse est inquit. per aquā habeant
 ascendere ut requiescerent. non poterant enim aliter in
 regno dī intrare. quā ut deponerent mortalitatem uitae prio
 ris. Et hinc igitur defuncti. sigillo filii dī signati sunt. Et intra
 runt in regnū dī. ante quā enim accipiat nomen filii dī. morti
 destinatus est. at ubi accipit hoc sigillū. liberatur a morte. tra
 ditur uitae. hoc sigillū autē aqua est in qua descendunt homi
 nes morti obligati. ascendunt uero uitae ad signati. Et illis
 igitur p̄dicatū est hoc sigillū. Et uisum est eū ut intrarent in
 regnū dī. Et dixi. Quare ergo domine. Et hi quadraginta la
 pides ascenderunt cum illis de fundo iam habentes sigillum.
 Et dixit quoniam hi apostoli et doctores qui predicauerunt nomen filii
 dī cum habentes fidem eius ac potestatem defuncti essent. p̄dicau
 erunt his qui ante obierunt et ipsi dederunt eis hoc sigillum.
 Descenderunt igitur in aqua cum illis. Et iterum ascenderunt sed hi
 uiui descenderunt. at illi qui fuerant ante defuncti. mortui
 quidem descenderunt sed uiui ascenderunt. per hoc igitur uitam
 receperunt et cognouerunt filium dī. ideoque ascenderunt cum eis.
 Et conuenerunt in structurā turris. nec circūcisi sed integri
 aedificati sunt. quoniam a equitate pleni cum summa castitate
 defuncti sunt. sed tantummodo hoc sigillū de fuerat eis.
 habes horum exsolutionem. Et dixi. Hunc iterum domine

et de montibus illis mihi demonstra quare uarij et alia atq;
 alia sunt figura. Audi inquit. hi duodecim montes quos
 uidet. duodecim sunt gentes. quae totū obtinent orbem.
 predicatus est ergo in eis filius dī. pereos quos ipse ad hos misit.
 Quare autē uarij sunt et alia atque alia figura. Audi
 haec duodecim gentes quae totū obtinent orbem duodecim
 nationes sunt. Et sic uide eos montes uidisti uarios. Ita et haec
 gentes. Sensus quoq; et actū montis unius cuiusque tēdo
 cebo. Prius in quā domine hoc mihi demonstra quem admo
 dum ^{ant} struct turrif huius conuenerint. Uno quoq; redi
 guntur colore. Et non minus splendidi sunt. quā qui ascender
 de profundo. Qm̄ inquit uniuersa enationes quae sunt sub
 caelo. audierunt et crediderū. Unonomine filij dī uocati sunt
 accepto igitur eius sigillo. Eandē omnes prudentiam.
 Eundemque sensum receperunt. Et una fides atq; caritas.
 eorum. Et sp̄s uirginum harū cum eius nomine ferebant.
 Ideoque structura turris huius cū color uidebatur et fulge
 bat usque ad solis claritatem. At uero postquam intra se
 sentiunt unū corpus eorū coepit esse omnium. Quidam
 enim ex his maculauerunt se Et proiecti sunt de genere
 iustorum. Et iterum redierunt ad statū pristinum. atq;
 etiam deteriores potius euaserunt. Quem admodū in quā
 domine deteriores qui cognouerū dñm. Si nequiter uiuit
 manet eum nequitiae suae poena. atq; is qui cognouit dñm.
 omnino abstinere se debet ab omni nequitia. Et magis ma
 gisque seruire bonitati. Nonne ergo iste qui bonitatem

Et dixi
 eris inquit
 derunt et
 adē porta
 abe aut
 aliter in
 ē uicā pro
 sunt. Et nota
 enflidi mori
 ur amorte tra
 ascēdunt homi
 nati. Et illis
 rarent in
 raginta
 sigillum.
 nomen filij
 essent. p̄caue
 et hoc sigillum.
 enderunt sed hi
 uncti. mortu
 r hōs igitur unū
 ascēdēt. cū eis
 si sed in q̄
 maifestate
 fuerat eis.
 ne iterū d omne

sequi debet. si nequitiae preferat. partes plus peccare ui-
 detur. quam si quid deliquit ignorans diuinitatem. Ideoq;
 hi quidem morti destinati sunt. At uero hi qui cognouerunt
 dñm atque eius mirabilia et opera uiderunt. sine quibus ui-
 uunt duplicius puniuntur. Et hi morientur in aeuo. Sicut ergo
 iudisti postquam iecti sunt de turre lapides qui reprobati
 erant. traditi sunt spiritibus perniciosis atq; saeuis. Et ita
 purificata eaturre. ut crederetur ex uno lapide esse
 tota. Ita ecclesia dñi cum purificata fuerit. Et iectis ex ea
 malis atque fictis et sceleratis et dubis. Et qui cumque nequi-
 ter in ea gesserunt uariis nequitiae peccatorum generibus.
 Et erit unum corpus eius. unus intellectus unus sensus. una
 fides. Ea demq; caritas. Et tunc filius dñi laetabitur inter
 illos. Et recipiet uoluntate pura recepto populo suo.
 Et dixi. Magnifice domine et honeste se habent cuncta.
 Nunc mihi demonstra effectum. Et uim unius cuiusq; mon-
 tis. Ut omnis anima in dño fidens audiat his. honore et
 magnam ac mirabilem et honestum nomen eius. Audinquit
 uarietatem horum montium. Id est duodecim gentium.
Primo monte nigro qui crediderunt transfuge sunt ac ne-
 fanda in dño loquentes. Et traditores seruatorum dñi. his prepo-
 sita mors est. paenitentia non est. Ideoq; nigri sunt.
 quia gens eorum scelerata est. **D**e secundo uero monte gla-
 broso ficti sunt qui crediderunt et doctores sunt nequitiae.
 Et hi proximis sunt superioribus non habentes inter se fructum
 aequitatis. Sicut enim mons eorum sterilis est ac sine fructu

Ita et eiusmodi homines habent quidem nomen. fide uero ma-
 nent sunt. neque est in eis ullus fructus ueritatis. His tamen est
 data paenitentia si cito secuntur. Sin autē tardant. Erunt
 ethi mortis priorū consortes. Quare in quā domine his
 quidem aditus est ad paenitentia. prioribus uero non est
 pene enim eadem sunt admissa eorum. Ideo inquit est his
 paenitentia regressus ad uitā. quia nihil in dnm suū locuti
 sunt nefandum. neque pro ditores seruorū dī fuerunt. sed
 per quandā accipiendi cupiditatē fefellerunt. homines
 ducentes eos secundū desideria peccantiū. Ideo dabunt
 quandā eius rei poenā. sed tamen his proposita est paeniten-
 tia. quia nihil in dnm suū dixerunt nefandum. **D**eter-
 uero monte qui tribulos et spinas habebat. tales sunt qui
 crediderunt quidā diuites. Quidā autem plurimis obstricti
 negotiis. Tribuli enim diuitiae sunt. spinas autē qui multis
 obligati sunt negotiis. hi ergo qui plurimis obligati sunt ne-
 gotiis. uariis que rebus. non adiungunt se dī seruis. sed ab-
 rant ab his negotiis uocati a quibus suffocantur. Etia et hi
 qui diuites sunt. Et ipsi difficile se ad conuersionē seruorū
 dī prebent. metuentes ne aliquid posca ab illis. hi ergo dif-
 ficile in regnū dī intrabunt. Sicut enim ex calcuatis pedibus
 difficile in tribulis ambulatur. sic et huiusmodi homines diffi-
 cile est in regnū dī intrare. sed in omnibus datur ad paenitentia
 regressus. Si tamen cito redierint ad illam. ut quod prioribus
 diebus cessauerunt ab opere. repetito tempore. aliquid boni. nunc
 facere possint. Acta igitur paenitentia si fecerint opera

bonitatis uiuent. Sin autē in admissis permanserint suis
 traduntur mulieribus illis quae eis auferent uitam.
De quarto uero habentē plurimā herbam quarū superi
 or pars uiridis erat. at ipse uero radices aridae erant. Quae
 dam etiā a solis ardore tartae arescebant. huiusmodi sunt
 qui crediderunt quidem. quidā dubii. alii labis dñm non in
 corde ferentes. Ideoque aridae sunt et nullū habentes. herbae
 eorum. Uerbi enim tantū modo uiuunt. Opera uero eorum
 mortua sunt. hi ergo nec mortui sunt nec uiui. Et dubii similitē
 sunt. Et ipsi enim dubii nec uirides sunt nec aridi. Id est nec ui
 ui nec mortui. Sicut enim herbae eorū sole uiso aruerūt. Ita et
 dubii similitē ~~ut~~ audierūt persecutionem. Incommoda metu
 entes. reuerunt ad simulacra rursum et seruiēr eis. Et erubu
 erunt dñi sui ferre nomen. huiusmodi ergo homines nec uiui
 nec mortui sunt. Sed et hi possunt uiuere sic ito egerint paeni
 tentiā. Sin minus iam trahiti sunt mulieribus illis quae uolue
 rent uitā eorum. **D**e quinto uero monte aspero et uiri
 des herbas habente. huiusmodi sunt qui crediderunt. fideles
 quidem sed difficile credentes. Et audaces ac sibi placentes. Uo
 lentes ~~scire~~ cuncta scire. nihilq; omnino scientes. Propter
 haec igitur audacia sensus discessit ab illis. Et intrauit in eis fa
 tua presumptio. Sublimes autē se gesserunt et ueluti prudentes.
 Et cum sint stulti cupiunt doctores uidere. propter hanc stul
 ticiam dū se magnificant. multieorū exinaniti sunt. Magnū
 enim daemoniū est audacia. Et confidentia inanis. Ex his igit
 multi abiecti sunt; alii autē agnito errore suo paenitentia

egerunt et subdiderunt se habentibus sensum. sed ceteris
 horum similibus proposita est paenitentia. neque enim mali
 fuerunt. In sapientes uero potius et sculti. hi ergo si egerint paeni-
 tentiam uiuent dō. Sin minus habitabunt cum mulieribus illis.
 quae malitia sua exercent in eis. **S**exto uero monte scissu-
 ras maiores et minores huiusmodi sunt qui crediderunt.
 Et hinc quos scissurae minores erant. hi sunt qui inter se habent
 lites. Et propter querelas suas fide languunt. Sed multi ex his
 egerunt paenitentiam. idemque ceteri faciunt auditis manda-
 tis meis. Exiguas enim sunt lites eorum. ac facile ad paeniten-
 tiam recurrent. At hi qui maiores habent sicut lapides per-
 tinaces erant. simul et offensarum sunt memores. Iracundiam
 inter se exercentes. hi ergo abiecti sunt a turri. et abstructu-
 ra eius reprobati. huiusmodi ergo homines difficile uiuent.
 Dicit dominus noster qui dominatur omnium rerum et creaturae suae.
 uniuersae habet potestatem. offensas meminisse non uult. sed
 ab his qui peccata sua confitentur facile placatur. Homo uero
 cum sit languidus. mortalis. infirmus et repletus peccatis. ho-
 mini perseueranter irascitur tamquam conseruare eum possit
 aut perdere. Ego autem moneo uos nuntius et propositus paeniten-
 tiae. Quicumque propositum huiusmodi habetis. deponatis illud.
 Et ad paenitentiam percurratis et dominus remediabit priora delicta
 uestra. Si ab hoc daemone uos purificaueritis. Sin minus
 ad mortem tradimini illi. **D**e septimo uero monte in quo ui-
 ridet hylares erant herbae. Et totus mons fertilis erat. Om-
 ne genus pecorum carpebant pabulum ex herbis montis eiusdem

Et quantum herbae illae carpebantur tantum laetiores recre-
 cebant. huiusmodi sunt qui crediderunt simplices et boni
 semper. Et nullas habentes inter se dissensiones. sed laetan-
 tes semper de di seruis in dicit spm uirginu haru. Et semper
 in omnes homines ad faciendam misericordiam prompti. Et de
 laboribus suis cunctis hominibus facile tribuentes. sine impe-
 rio et deliberatione. Uisa igitur dñs simplicitate et omni
 infantia eorum. auxiteos in laboribus manuū suarū. Et de-
 dit eis in omni opere gratiam. Ego uero hortor uos paeni-
 tentiae nuntius in eodē permanere proposito quicumque
 estis huiusmodi. nec eradicetur semen ur̄m in aeuum. Dñs
 enim uos probauit. et conscripsit in nr̄m numerū. Et omne
 semen ur̄m cum filio dī habitabit. de spū enim eius estis om-
 nes. De octauo uero monte in quo pluri mi erant fontes
 ex quibus ad aquabat omne genus di creaturac. Tales sunt
 qui crediderunt apostoli quos misit dñs in totū orbē predi-
 care. Et quidā doctores caste ac se uere predicauerunt
 et docuerunt. nec quicquam omnino scripserunt malae
 cupiditati. sed assidue in aequitate et ueritate ambula-
 uerunt. hi ergo inter angelos habent conuersationem.
De nono uero monte deserto ac serpentibus habente. hu-
 iusmodi sunt qui credider̄ qui et maculas habebant. hi sunt
 ministri malae ministeriū agentes. Diripientes uiduarū
 bona. Et pupillorū in se alios ex eo ministerio quod acceper̄
 ministrare si per se uerauerint eadē cupiditate mortise
 tradiderunt. nec ulla in eis erit spes uitae. Quod si

conuersi fuerint. Et si non consummauerint ministeriū
 suum. poterunt uiuere. Qui uero scabri reperti sunt.
 hi sunt qui nomen di. peccadeum rursusredi
 erunt. sed agrestes euaserunt. atque deserti. non adpli
 cantes se ad di seruos. sed separati ab eis. pro parua sollici
 tudine uitā suam amiserunt. Sicut enim uitis aliqua dere
 licta in sepe cui nulla cultura contingit disperit ac suffo
 catur ab herbis. Et agrestis tēpori efficitur. desinit itaq;
 utilis esse domino suo. sic ethuiusmodi homines de seipsis des
 pondentes. exacerbati. Inuitales esse dño suo coeperunt. his
 ergo demū datur paenitentia. si non ex precordiis reper
 ti fuerint denegasse. Quod si quis ex precordiis inuentus
 fuerit negasse. an uitā adsequi possit ignoro. Ideoque dico
 ut in hos dies in ficiat us aliquis ad paenitentiam reuertat
 tur. Non potest enim fieri ut nunc dñm suum abnegans. postea
 adsequi possit salutē. Sed illis reputat^r proposita paeniten
 tia. qui olim negauerunt. accelerare enim qui acturus est
 paenitentiā debet antequā peragat^r aedificatio turris
 huius. Sin minus a mulieribus illis eatur ad mortē. hi
 uero casti dolosi sunt. Et alius aliū cōmiscentes. hi sunt ser
 pentes in monte isti. Sicut enim mortiferū est ho
 minibus serpentiū uenenū. Ita et herba horū n^ficiunt ho
 mines atq; perdunt. Curti sunt igit^r a fide sua. propter hoc
 genus uitae suae. In qua morantur. Aliqui uero eorū accep
 ta paenitentia. adsecuti sunt salutē. Sed et ceteri huiusmodi
 homines aequē adsequentur. si egerint paenitentiam.

Simul morientur cum mulieribus illis quarum uim possi-
 dent ac potestatem. **D**ecimo uero monte in quo arbores
 erant regentes pecora. quaedam tales sunt qui crediderunt
 quidam episcopi id est presides ecclesiarum. Alii uero hos la-
 pides qui non ficto sed libenti animo semper in domos suas ser-
 uos direceperunt. Et deinde qui presides sunt ministerio in opes
 et uidas protegerunt. Et castam perpetuam conuersationem habuerunt.
 Ergo hi omnes protegentur a domino. haec quicumque gesserint
 honorati sunt apud dominum. Et inter nuntias locus eorum est. si per-
 seuerauerint usque in consummationem parere domino.

De undecimo uero monte in quo erant arbores aliae atque
 alii fructibus plenae. hi sunt qui crediderunt et propter nomen
 domini mortem obierunt. Et animo prompto passi sunt. Et ex
 toto corde suo in qua fructi essent. illic candidi uari fie-
 bant. Et similes omnes priores mutabunt colores. Quidam uero
 ab ipsis uariis porrigebantur. Qui cum in eam aedificationem
 uenissent. quales ponebantur. tales permanebant. hi nec
 candidi fiebant nec uari. quoniam non erant a uirginibus per por-
 tam translati. hi ergo lapides deformes erant in aedifica-
 tionem. Quos cum animaduertissent illi sex uiri. iusserunt
 tolli et suo loco referri. unde ad portam erant. Et dicunt ad
 illos qui hos lapides adferrebant. Omnino uos ad aedificatio-
 nem hanc lapides porrigere nolite. sed iuxta turrem ponite illos
 ut haec uirgines translatis porrigentes eos. Nisi enim ab his uir-
 ginibus translatis fuerint per hanc portam colores suos mutari
 non possunt. Nolite igitur frustra laborare. Effecta est

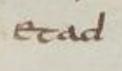
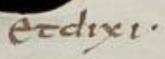
fol. 48 verso. l. 7

autem structura illo die. sed turris consummata non est.
 futurum enim erat ut aedificaretur. propterea etiam nunc et
 quaedam delatio facta est. Et iusserunt illi eos qui aedifica-
 bant recedere. Et ueluti quiescere aliquid. his uero uirgi-
 nibus preceperunt ne a turre discederent. Propterea
 autem uidebantur mihi relictas. ut custodirent eam turrem.
 Postquam uero omnes recesserunt. dixi ad pastorem ad illum.
 Quare inquam domine peracta non est aedificatio turris. non
 enim inquit ante consumari potest. Quam ueniat dominus eius et
 structuram hanc probet. Ut si quos lapides non bonos in eam
 uenerit. mundentur. ad uoluntatem enim eius aedificatur haec
 turris. Uolebam inquam domine scire quid significet aedi-
 ficatio turris huius. Et de hac petra. Et de porta cognoscere.
 Et de montibus et de uirginibus. Et de lapidibus qui ascenderunt
 de profundo ne circumcisi sunt. sed sicut ascenderunt sic ierunt
 in structuram. Et quare primum decem lapides in fundamentis
 structi sunt. Deinde uiginti quinque. Deinde triginta quinque.
 Deinde quadraginta. Item de illis lapidibus qui positi
 sunt in structuram iterumque sublatis. Et in suum locum relatis. De om-
 nibus his domine desiderium animae meae comple. Et omnia mi-
 hi demonstra. Et dixit si arduus inquit non fueris omnia cog-
 noscis. Et uidebis reliqua
 quae futura sunt huic turri. Et omnes similitudines diligen-
 ter cognosces. Et uenimus post dies paucos in eoloco ubi seclera-
 mus et dixit mihi per ueniamus ad turrem. dominus enim eius uen-
 turus est. ut consideret eam. Uenimus ergo ibi. Et neminem

alium inuenimus quā uirgines illas. Et interrogauit eas si
 non fuisset tibi dñs turris eius. Et responderunt uenturū eum
 esse continuo. Ut consideret structurā illam. Post pusillū
 enim uidi uenientē magnā multitudinē uirorū. Et in medio
 eorum ita excelsū uirū ut magnitudine sua ipsam turrem
 superaret. Et circa eum sex illos quos in ea aedificatione ui
 deram imperare. Et eos omnes qui aedificauerūt turrē illam.
 Et p̄ter eos alios multos dignitosos. Uirgines uero illae quae
 custodiebant turrem illam. adcurrerunt osculari eum. Et
 prope coeperūt ambulare; ille autē tam diligentē considera
 bat eam structuram. ut singulos lapides pertractaret.
 qui etiam singulos uirga quā in manu habebat feriret.
 Ex quibusdā essent percussi nigri uelut fuligo fiebant. qui
 dam autē tamquā scabri. Quidam scissuras habentes. quidā
 curti. quidā nec nigri nec albi. quidā asperi. nec cū ceteris
 lapidibus conuenientes. quidā plurimas maculas habentes.
 Hae sunt uarietates lapidū eorū qui in structura illa non
 boni reperti sunt. Iussit eos omnes de turre deponi. Et iuxta
 eam relinqui. Et alios lapides ad ferri. Et loco eorū reponi.
 Et interrogauerūt eum qui aedificabant ex quo monte uellet
 ad ferri et reponi in loco eictorū. de montibus quidē
 ad ferri. Sed ex cāpo illo. Et in uenerūt lapides splen
 didos quadratos. quosdā uero etiā rotundos. Qui cumq; autē
 erant in eodē campo. omnes ad lati sunt. per portā
 transportati. a uirginibus illis. Et qui ex his quadrati erant
 deformati sunt et positi in loco eictorū. At uero hi qui

R

rotundioribus
 dem uidetur
 quā
 spl
 et dñs
 lapides qui
 ad illum. Co
 structura tur
 quon conueni
 offeret. cum on
 Uirgine
 eam. Et
 lapides in stru
 tere. Et dixit mihi
 maiorem partē
 structura et con
 no dū domine
 inquit mihi
 maiore su
 uerū dixisset mi
 cōmudator
 que sunt circati
 uelut pat fami
 corū sunt in uena
 structura turri
 de uerū. Post

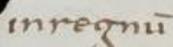
rotundi non sunt adiecti in structurū qm̄ duri erant et car
 dum uidebatur circumcidere eos sed positi sunt circa turrē
 tamquā futurū esset ut circūciderentur. Et in structuram
 irent. ualde enim splendidi erant. haec cū uidisset ille
 uir digno sus. Et dñs totius turris. uocauit hunc pastorem
 et tradidit ei lapides qui reprobati erant et positi circa tur
 rem. Et ait ad illum. communda diligenter hos lapides.
 et pone in structurā turris. ut cū ceteris possint conuenire.
 eos autē qui non conueniunt. longe a turre proicies. haec
 cum p̄cepisset ei. cum omnibus cum quibus uenerat ad
 turrem abiit. Uirgines autē ille fecerunt circa turrē
 custodientes eam. Et dixi ad pastore illū quem admodū
 possunt hi lapides in structuram eius turris cum sint repro
 bati redire. Et dixit mihi. Ego inquit de lapi
 dibus istis maiorem partē circūcidam. et ad
 iciam in structurā et conuenient et dixi.
 quem admodū domine possunt circūcisi eundē locū explere.
 Quicumque inquit minores inuenti fuerint in mediā struc
 turā ibunt. maiores uero de foris ponentur. Et continebunt
 eos. haec cū dixisset mihi. Eamus inquit. Et post tridū reuer
 tamus. Et cōmundatos hos lapides in structurā ad iciam. Ea
 enim quae sunt circa turrē cōmundari debent omnia. pe
 quando subito pat̄ familias supueniat. Et in munda ea quae
 circa turrē sunt inueniat. Et ita spernitur et hi lapides non
 erant in structurā turris huius. Et ego neglegens patri fami
 lias uideare esse. Post biduum autē cū uenisset mus ad eam

recisum est. Deinde considerabat eos quid duri et asperi fuerant.
pauci ex his abiecti sunt. quoniam non poterant circūcidi. ualde enim
duri reperi sunt. reliqui autē deformati sunt et media struc-
tura a uirginibus aptati. Infirmiores enim erant. Deinde con-
siderabat eos qui maculas habebant. Et ex his pauci reperi sunt
nigri. Et hi ad ceteros adiecti sunt. Qui uero supra fuerant
candidi et integri inuenti sunt. Et hi a uirginibus instructu-
ra aptati sunt. Et de foris positi. propter fortitudinē suā. Uenit
deinde considerare eos lapides qui candidi ac rotundi erant.
Et ait mihi. Quid faciamus de his lapidibus? Et ego dixi domi-
ne nescio. nihil inquit ergo excogitas de his? Ego inquit domi-
ne. artem hanc non noui. nec lapidarius sum. nec possū in-
tellegere quequam. Et dixit non uides ualde rotundos eos
esse? Quod si uolueris eos quadratos redigere. multū mihi
ex his recidendū est. sed necesse est aliquos ex his in structurā
turris ire. Et dixi sine cesse est igitur quid tetricas. Et non
eligeris quos habes eligere. Et aptas in structurā illā. Et eligit
quos uidit maximos et splendidissimos et deformauit eos.
Quos sublato uirginibus illae interioribus partibus structurae
posuerunt. reliqui uero supra fuerant. repositi sunt in eundē
campū. unde sumpti erant. abiecti uero non sunt quoniam inquit
adhuc exiguū deest huic turri. quod aedificandū erit. Et for-
sitā uult dñs hos lapides aptari in ea structura quia ualde
candidi sunt. Uacatae sunt deinde mulieres decim
speciosissimae nigra ueste uestitae incinctae et exertis hu-
meris. capillis uero dissolutis. Uidebant autē haec mulieres

agrestes esse. Et iussit eas pastor ille tollere lapides eos qui
 de structura abiecti erant. Et referrunt in montes unde adla-
 tierant. Et illa gaudentes sustulerunt omnes. Et reporta-
 uerunt eos unde et ierant. Postquam autem nullus lapis
 circa turrem iaceret ait mihi. Circumeamus hanc tur-
 rem. Et uideamus numquid aliquid desit illi. Coepimus ergo
 circumire eam. Et ut uidit eam decenter aedificatam ualde
 hilaris esse coepit. Ita enim decenter aedificata fuerat. ut
 qui uidisset. concupisceret structuram eius. Quam quasi de uno la-
 pide uidebatur esse. nec aliubi commissura parebat. sed ex
 petra illa uidebatur sculpta. Ego autem eius modi considerans
 bene ualde eram letus. Et ait mihi. adfer calcem et testa-
 minuta. ut formas eorum lapidum qui sublatis sunt de struc-
 tura. Et iterum repositi expleam. Ea enim quae circa turrem
 sunt. omnia aequari debent. Et feci sicut iussit mihi. Et ad-
 tuli ad eum. Et ait presto mihi sis. Et cito hoc opus efficie-
 tur. Compleuit ergo formas lapidum eorum et iussit munda-
 re circum turrem. Tunc uirgines illae adprehenderunt scopas.
 Et mundauerunt totam. Et tunc sustulerunt. Et sparserunt
 aquam. Quo completo factus est locus hilaris. Et turris
 decora. ait deinde mihi omnia commundata sunt. si uenerit
 dominus hanc turrem consumari nihil inueniet quod de nobis que-
 ratur. haec cum dixisset uolebat ire; at ego adprehendi
 per amicum. Et coepi eum rogare per dominum ut mihi omnia quae
 ostenderat exsolueret. ait mihi habeo modicam occupatio-
 nem. Et omnia tibi exsoluam. Expecta me autem hic dum uenio

99
Dixi ei. domine solus hic quid faciam. Respondit non es solus.
omnes enim uirgines tecū sunt. Et dixi. trademe domine ergo
eis. at ille uocauit eas et dixit eis. cōmendo uobis hunc donec
uenio. Remansiugitur cū uirginibus illis. illae autē hilares
erant. Et affabiles mihi. praecipue tamen quattuor quae
ceteras precedebant dignitate. Dicunt mihi deinde uirgi-
nes illae. hodie pastor ille huc uenturus non est. Et ego
dixi quid ego faciam. Et dicunt mihi usque in uesperā ex-
specta eum. si uenerit forsitan loquetur tecū. sin minus.
dū ueniat manebis nobiscū. Dixi eis. expectabo eū usque ad
uesperam. quod si non uenerit domum ibo. Et reuertar mane.
Responderunt mihi. consignatus es non potes discedere a nobis
et dixi ubi manebo. dicunt mihi. nobiscum dormies ut fra-
ter non ut maritus. frater enim noster es. Et de cetero tecū
habitaturae sumus. ualde enim carū te habemus. Ego autē
erubescēbā cū eis manere. Et uero quae ex illis uidebat prima
esse. amplexata est me et osculari me coepit. Ceteri
cum uidissent me amplexū ab illa et ipsa me coeperunt oscula-
ri. Et ducere circa turrē et ludere mecū. Quaedā enim ex
his psalmos cantabant. quaedā choros ducebant. Ego autē
circaturrē silentio laetus cū eis ambulabā et uidebar mihi
ueluti iuuenior esse factus. Post quā uero uesperū esse coepit
domū ire uolebam. illae autē detenuerunt me. Et non permis-
ere. Mansi ad eā nocte cū eis ad eā turrē. Strauerunt autē toni-
cassuas lineas in terrā et me in medio collocauerunt. Nec quic-
quid aliud faciebant nisi orabant. sed ego cum illis.

sine intermissione orabā. nec minus quā illae. Quaecū sic orantē
 me uidissent magnū gaudiū perceperunt. Et fui ibi cū eis usq; ad
 diē posterū. Et cū orassemus dñm tunc uenit pastor ille et ait ad
 eas ne forte fecistis ei iniuriam. Et dixer̄ ipsū interroga. Dixit ei.
 Domine magnā uoluntatē percepi quod mansi cū eis.; Et dixit mi
 hi quid caenasti. Et dixi caenauit tota nocte uerba dñi. Bene inquit
 te acceper̄. Et dixi ita domine.; Numquid uis nunc audire. Et
 dixi. Ita domine. Primū sicut te interrogauero. rogo ut sic mihi
 demonstres. Quē admodū inquit uis sic tibi exsoluā. nec quicquā
 te celabo.; Primū omniū domine hoc mihi demonstra. petra haec
 et porta quid sunt. Audi inquit. petra haec et porta. filius dī est.
 Quē admodū inquit domine petra uetus est. porta autē noua.
 Audi inquit insipiens et intellege. filius quidē dī creatura
 antiquior est. Ita ut consilio fuerit patri suo constituendo eā cre
 atura. porta autē propterea noua est. Quia in consumatione
 nouissimis dieb; apparuit. ut qui adsecuturi sunt salutē. per
 eā intrent in regnū dī.; Uidisti inquit eos lapides qui per portā
 translati sunt in structurā turris conlocatos eos. Qui non erant
 translati per portā abiectos in locū suū. Et dixi uidi domine.
 Sic inquit in regno dī nemo intrabit. nisi qui acciperit nomen fi
 lii dī. Si enim in ciuitate aliqua uolueris intrare. Et ciuitas illa
 cincta sit muro. Et unā habeat tantū modo portā. nūquid pot
 eris aliunde intrare in ciuitatē illā nisi per portā quā habet.
 Et quē admodū inquit domine aliter fieri potest. Sicut ergo inquit
 in eadē urbe non potes alit̄ intrare quā per portā eius. Ita nec in
 regno dī potest aliter intrare nisi per nomen filii eius qui est

ei carissimus. Et dixit mihi uidi tū turbā eorū qui aedificānt
 turrem illā. Uidinquā domine. Et dixit illi omnes nuntii sunt
 digni tōsi. hisigit ueluti muro cinctus est dñs. Porta uero fili
 us dī est. cuius solus est accessus ad dñm alit̄ ergo nemo intrabit ad
 dñm nisi per filiū eius. Uidisti inquit illos sex uiros Et in medio
 eorū honestū uirū atque magnū qui circaturrē ambulauit.
 et lapides destructura reprobauit. Uidinquā domine. ille
 inquit honestus filius dī est. Et illi sex nuntii sunt digni tōsi.
 dextra leuaq; eū continentēs. Ex his inquit digni tōsi nuntii
 nemo sine hunc intrabit ad dñm. Et dixit quicūq;
 ergo nomen eius non acceperit. non intrabit in regnū
 dī. Et dixi. Quid est deinde turris. haec inquit ecclesia est.
 Et uirgines hae quae sunt domine. Et dixit. hae inquit sp̄s
 sc̄i sunt. non alit̄ autem homo potest in regnū dī uenire
 nisi hae induerint eū ueste sua. Et enim nihil tibi proderit
 accipere nomen filii dī. nisi etiā et ueste harū acciperis ab his.
 hae enim uirgines potestates sunt filii dī. Ita sine causa porta
 bit nomen. nisi etiā potestates eius tulerit. Et dixit uidisti eos
 lapides qui abiecti sunt. hi enim nom̄ quidē tuler̄. ueste autē
 harū non induer̄. Et dixi quae est uestis earū domine. Ipsa inquit
 nomina uestis earū est. Quicumq; ergo inquit nomen filii dī
 portat. harū quoque nomina portare debet. Et enim quoque
 filius nomina fert earum. Quos cūq; inquit lapides uidisti
 in destructura remisisse traditos per manus earū. harū po
 testate uestiti sunt. Ideoq; etiā totā turrē consimilē uides
 cum petra Et uelut ex uno lapide facta. Sic quoq; h qui

qui crediderunt dno per filium eius induci sunt hunc spm. Ecce
 unus erat sps et unum corpus. Et unus color uestium eorum. Sed illi
 adsequentur ista qui tulerunt nomina uirginum harum. Et dixi quare
 ergo domine abiecti sunt lapides qui reprobati erant. Cui et ipsi
 per portam translati sunt et traditi per manus uirginum harum.
 in feructuram turris huius. Qm ipse qui cura tibi est omni ad
 ligenter inquirere. Audi de his lapidibus qui abiecti sunt.
 hi omnes nomen filii dei acceperunt. sed et potestatem uirginum harum.
 hi ergo spiritibus acceptis consummati sunt. Et in numerum ser
 uorum dei redacti sunt. Et unum corpus eorum coepit
 esse. atque una uestis. ad eandem enim sentiebant
 aequitatem. quae pariter exercebant. At uero postquam uiderunt
 mulieres illas quas animaduertisti nigra ueste uestitas.
 exertis humeris et dissolutis crinibus. Concupierant enim
 eas sollicitati pulchritudini earum. Et induci sunt potestate
 earum. Uirgineum uero proiecerunt amictum; hinc abiecti sunt
 a domo dei. Et traditi mulieribus illis. at hi qui non sunt corrup
 ti pulchritudini earum. in domo dei remanserunt. habes inquit
 horum lapidum qui abiecti sunt ex solutione. Et dixi. Siquis
 ergo domine hominum qui huiusmodi sunt egerint peniten
 tiam. abicerint cupiditatem mulierum harum et conuersi redie
 rint ad uirgines et harum potestatem induerint. non intra
 bunt in domum dei. Intra bunt inquit. si abicerint omnia opera
 mulierum illarum. Et harum uirginum resumpserint potestatem.
 Et in operibus earum ambulauerint. Ideo intermissio facta est
 seruendi. Et si hi egerint animas suas tradiderunt. Et dixi

fol. 40 l. 7

quare ergo domine omnes hae arbores habent quidē fructus
quaedam uero pulchriores; Audinquit. Quicumq; passi
sunt prop̄ nomen dñi. honorati apud dñm habent. Et omniū
eorū abolita sunt delicta. Quia prop̄ nom̄ filii dī mortē obier̄;
Quare autē fructus earū dispares sunt et excellent aliqui in
ter illos. Audi quicūq; enim perducti ad potestates. inter
rogati non negauer̄. sed prompto animo passisunt. honora
tores sunt apud dñm. Qui excellent igit̄ fructū horū est;
Qui uero timidi et dubii fuer̄ et deliberauer̄ in corde suo.
Uerū nefaterent̄ aut negarent. Et passisunt. horū fructus
exiguiores sunt. Qm̄ haec cogitatio ascendit in corde eorū.
mala enim ac nequā est huiusmodi cogitatio. ut quis seruus
neget dñm suū; Cauete igit̄ uos qui huiusmodi cogitationes
habetis. ne permaneat haec in uobis et dō moriemini;
Uos quicūq; prop̄ hoc nomen mortē obitis. dñm honorare de
betis. quod dignos uos habet dñs ut nomen eius feratis. Et om
nia peccata urā remediēt. Nonne ergo felices uos potius
aestimatis. Sed puta te si quis patit̄ ex uobis magnū opus
perficere. uitā uobis donat dñs. nec intellegitis. Delicta
enim urā uos grauabunt. Et nisi passissetis huius nomi
nis causa. prop̄ peccata urā. mortui eratis dō; haec igit̄
tur uobis dico quicumq; deliberatis de confessione de
negatione confitemini uos habere dñm. ne quando negan
tes trād̄mini in uincula. Si omnes enim gentes seruos suos
puniunt. quicūq; dominū suū negauer̄. Quid putatis dñm
uobis facturū qui uniuersorū habet potestatē. Remouete

igitur deprecordis uris has disputationes. Ut in perpetuo
 uniuatis do. **D**uodecimo uero monte candidato tales sunt
 qui crediderunt sicut infantes sinceri. quibus nulla mali-
 tia ascendit in sensum. nec scierunt quid sit malitia. sed
 semper in sinceritate manserunt. huiusmodi ergo homi-
 nes. sine ulla dubitatione habitabunt in di regnu. Qm
 in nullo negotio. mandata dñi maculauerunt. sed cu sin-
 ceritate per manserunt. Omnes dies uitae suae eode sensu
 tenore. Quicumq; ergo per manseritis inquit sicut in-
 fantes non habentes malitiã. honoratiores erunt omnibus
 quos dixi. Omnes enim infantes honorati sunt apud
 dñm & primi habent. Felices ergo uos qui cuque remoue-
 ritis malitiã a uobis. Et indueritis innocentia primu uide-
 tis dñm. Postquã finuit omniu montiu solutione. Dixi
 ei. Domine nunc expone mihi de his Lapidibus qui ad lati
 excãpo. loco reprobatoru instructura ierunt. Item
 de his Lapidibus rotundis qui instructura turris adiecti
 sunt. Et de his Lapidibus qui eiecti decãpo instructura tur-
 ris positi sunt. pro his qui reprobati rant. radices sunt
 illius candidi montis. Cum igit qui crediderunt facti
 sunt innocentes. iussit dñs eius turris. eos qui de radicibus
 montis eius essent instructura conlocari. Intellexi enim
 si in ea aedificatione issent. splendor eos permansuros.
 nec ullu de his nigriturũ. Quod si de ceteris montibus ad-
 iecisset necesse habuisset rursus uisitare eã turre.
 atq; purgare. hi autẽ omnes candidi iuuenes sunt qui

...derunt. Et qui
 felix hoc gnomi
 rotundis lapidibus
 monte sunt. Audi
 sua. eos pusilli
 uer. ad uero nu
 accessit de ore eo
 horu ergo ment
 bono quoque p
 in enim in totu eor
 de si relictu est.
 ergo pusillu cu
 turru huius. Ceter
 regi apti sunt in ea
 reposita sunt suo loc
 portet autẽ hoc sae
 turu. Et tunc conu
 morare in di reg
 Ex hoc ergo ge
 nec quis eoru te
 abierit. cito rec
 gonuntus p
 turru futes. qm par
 ante omnib; uobis qu
 citate habere. neque
 uia uia. permaner

crediderunt. Et qui credituri sunt. Ex eodē enim genere
sunt. felix hoc genus. quia innocuū est. Nudū nunc et de
illis rotundis lapidibus. Et splendidis. hi omnes de hoc candi
do monte sunt. Audi autē quare rotundi sunt reperti. di
uitiae suae eos pusillū obscurauerūt aueritate. atque ob
fuscauerūt. ad dō uero nūquā recesserunt. pecullū uerbū.
malū processit de ore eorū. sed omnis aequitas et uirtus ue
ritatis. horū ergo mentē cū uidisset dñs posse eos ueritati
fauent. bonos quoque permanere iussit. opes eorū circū
cidi. Pon enim in totū eorū tolli. ut possent boni aliquid facere
de eo quod eis relictū est. Et uuent dō qm̄ ex bono genere
sunt. Ideo ergo pusillū circūcisi sunt. Et positi in struc
turā turris huius. Ceteri uero qui adhuc rotundi reman
serunt neq; apti sunt in ea structura quia nondū acceperūt.
sigillū repositi sunt suo loco. Ualde enim rotundi reperti
sunt. Oportet autē hoc saeculū circūcidi a illis. Et uanita
tis opū suarū. Et tunc conuenient in dī regnū. Necesse est
enim eos intrare in dī regnū. hoc enim genus innocuū bene
dixit dñs. Ex hoc ergo genere non intercedet quisquam.
Et enim licet quis eorū temptatus a nequissimo diabolo ali
quid deliquerit. cito recurret ad dñm suū. felices uos.
iudico ego nuntius paenitentiae. quicūq; estis innocen
tes sicut infantes. qm̄ pars urā bona est. honorata apud dñm
Dico autē omnib; uobis quicūq; sigillū hoc accepistis. sim
plicitatē habere. neque offensarū memores esse. neq; in
malicia urā permanere aut in memoria offensarum.

amaritudinis in unumqueque spiritum fieri. Et his malae scissuras
 ras per mediare accollere a uobis. Ut dominus pecorum gaudeat de his.
 Gaudebit autem si omnia in uenerit sana. Sin autem aliqua ex his
 dissipata in uenerit. uae erit pastoribus. Quod si pastores dissi-
 pati reperti fuerint. quid respondebunt pecoribus huius.
 numquid dicunt a pecore se uexatos. non credit illis. Incredibilis
 enim res est. pastorem pati posse a pecore. Et magis puni- prop
 ter mendacium suum. Et ego sum pastor et ualidissime oportet
 me de uobis reddere rationem. Remediate ergo uos. dum ad
 huc turris aedificat. dominus habitat in uiris amanti bus pacem.
 Et enim uero pax cara est. alitigiosis uero et perditis malicia
 longe abest. Reddite ergo ei spiritum integrum sicut accepistis.
 Si enim dederis fulloni uestimentum nouum integrum. idque in
 tegrum uis recipere iterum. fullo autem si scissum tibi
 dat. recipies illum. Nonne statim candescis et teum continuo
 persequeris dicens. uestimentum integrum tibi dedi. quare
 scidisti illud et inutile redigisti. Et propter scissuram quam in
 eo fecisti. in usu esse non potest. Nonne haec omnia uerba
 dicet fulloni. Ergo et de scissura quam in uestimento tuo fece-
 rit. Surgitur tu doleris de uestimento tuo. Et qui ereris
 quod non illum integrum recipias. Quid putas dominum tibi facturum
 qui spiritum integrum tibi dedit. Et tu eum totum inutile redigisti.
 Ita ut in nullo usu esse possit domino suo. In utilis enim esse coepit
 usus eius cum sit corruptus atque. Nonne igitur dominum spiritu
 eius propter hoc factum tuum adficiet. plane inquam omnes eos
 quoscumque in uenerit in memoria offensarum permanere adficiet

Clementia inquit eius. calcare nolite. sed potius honorifica
te eū. quod tū patiens est ad delicta urā. Et non est sicut uos.
Agite enim paenitentia. utiles esse uobis haec omnia. quae su-
pra scripta sunt. Ego pastor nuntius paenitentiae. ostendi
et locutus sum dī seruis. Si credideritis ergo et audieritis
uerba mea. Et ambulaueritis in his. Et correxeritis itine-
ra urā. uiuere poteritis. Si autē permanseritis in mali-
tia. Et memoria offensarū. nullus ex huiusmodi uiuit dō.
haec omnia a medicenda dicta sunt uobis; ait mihi ipse
pastor; Omnia a me interrogasti. Et dixi. Ita domine.
Quare ergo non interrogasti me de forma lapidum in struc-
tura repositorum quod expleuimus formas. Et dixi. Oblit-
us sum domine. Audinunc inquit de illis. hi sunt qui nunc
mandata mea audierunt. Et ex totis precordiis egerunt
paenitentiam. Cumque uidisset dñs bonā atque purā esse
paenentiā eorū et posse eos in ea permanere. iussit priora
peccata eorū deleri; haec enim formae peccata erant eorum
et exaequata sunt ne apparerent.

SIMILITUDO DECIMA

Postquā scripserā librū hunc. uenit nuntius ille qui me
tradiderat huic pastori in domū in quā eram. Et confedit
supra lectū. Et astitit ad dexterā huius pastor. Deinde uocauit
me. Et haec mihi dixit. Tradidi te inquit et domū tuā huic
pastori. Ut ab eo protegi possis. Ita in quā domine. Si uis er-
go protegi inquit ab omni uexatione et ab omni saeuicia
succesum autē habere in omni opere bono atque uerbo.

Et omnē uirtutē aequitatis . mandatis his ingrediere quae
 dedit tibi et poteris dominari omni nequitiae . Custodienti
 enim tibi mandata haec . Subiecta erit omnis cupiditas et dul
 cedo saeculi huius . Successus uero in omni bono negotio te sequi
 tur . maturitatis huius et modestia suscipe in te . Et dic om
 nibus in magno honore esse eum et dignitate apud dñm . Et
 magna potestatis eū presidem esse . Et potestē in officio suo .
 huic soli per totū orbē paenitentiae potestas tributa est .
 potens ne tibi uideatur esse . sed uos maturitacē huius et uere
 cundia quā in uos habet dispicitis . ; Dixit ei . Interroga domi
 ne ipsum . Ex quo in domo mea est . an aliquid extra ordinem
 fecerim . ex quo eū offenderā . Et ego inquit scio . nihil ex
 tra ordinem fecisse te . neque esse facturū . Et ideo haec
 loquor tecū ut per se ueres . Bene enim de te hic apud me
 existimauit . Tu autē ceteris haec uerba dices . Ut et illi qui
 egerunt aut acturi sunt paenitentia eadēque t u senti
 ant . Et hic apud me de his bene interpretetur . Et ego apud dñm
 Et ego in quā domine omni homini indic omagna ad dñi . Sper
 autē eos omnes qui ante a peccauer̄ haec audiant libenter
 acturi sunt paenitentia uitā recuperantes . Per mane
 ergo inquit in hoc ministerio et consummare illud . Quicum
 que autē mandata huius efficiant . habebunt uitā . Et hic
 apud dñm magnū honorem . Quicūque uero huius manda
 ta non seruant . fugiunt a sua uita Et aduersus illū . pec
 mandata eius secuntur . Morti se tradunt . Et unusquisq; eorū
 reus ut sanguinis sui . Tibi autē dico ut seruias mandatis his

Et remedium peccatorū habebis. Misi autē tibi has uirgines
ut habitent tecum. Uide enim eas affabiles tibi esse. habes
ergo eas ad uirgines. quomāgis possis huius mandata seruare.
Non potest enim fieri ut sine his uirginibus. haec mandata
seruentur. Uideo autē eas libenter esse tecū. sed ego prae-
cipiam eis ut omnino a domo tua non discedant. Tutantū
communda domū tuā. In munda enim domo libenter habi-
tant. Mundae enim sunt atq; castae et industriae. Et om-
nes habentes gratiā apud dñm. Igitur si ab ueris domū
tuā purā tecū permanebunt. Si autē pusillū aliquid in-
quinationis acciderit. protinus a domo tua recedunt. hae
enim uirgines. nullā omnino diligunt iniquationē. Dixi
ei. Spero me domine placiturū eis. Ita ut domo mea libenter
habitent semper. Et sicut hic cu me tradidisti. nihil de me
queritur. Ita neque illae querentur. ait ad pastorem
illū. Uideo inquit seruū dī uelle uiuere et custoditurum.
haec mandata. Et uirgines has habitatione munda conloca-
turum. haec cum dixisset. iterū pastori illi me tradidit.
Et uocauit eas uirgines. Et dixit ad eas. qm̄ uideo uos liben-
ter in domo eius habitare. Commendo eū uobis et domū eius.
ut a domo eius non recedatis omnino. illae uero haec uerba
libenter audierunt. ait deinde mihi. uiriliter in ministe-
rio hoc conuersare. Omni homini indica magna ad dñi. Et
habes gratiā in hoc ministerio. Quicumq; ergo in his man-
datis ambulauerit uiuet et felix erit in uita sua. Quicum-
quē uero neglexerit. non uiuet. Et erit infelix in uita sua.

54 v
Dico omnibus ut non cessent. quicumque recte facere possunt.
Bona opera exercere. utile est illis. Dixi autem omnem homi-
nem de incommodis eripi oportere. Et is enim qui agit in
cotidiana uita patitur incommoda. In magno tormento
est. ac necessitate. Qui igitur huiusmodi animam eripit
de necessitate. magnam gaudium sibi adquirit. Is enim
qui huiusmodi uexatur incommoda. pari tormento cruci-
atur. atque torquet se qui in uincula est. multi enim
propter huiusmodi calamitates cum eas sufferre non pos-
sunt. mortem sibi adducunt. Qui nouit igitur calamita-
tem huiusmodi hominis et non eripit eum. magnam peccatum
admittit. Et reus fit sanguinis eius. facite igitur opera
bona. quicumque accipitis a domino. ne dum tardamini face-
re. Consummetur structura turris. propter uos enim
intermissum est opus. aedificationis eius. nisi festinetis
igitur facere recte. consummata turris excludimini.
Postquam uero locutus est mecum surrexit de lecto et ad-
prehenso pastore et uirginibus. abiit. Dicens autem
mibi remissurum se pastorem illum et uirgines in domo
mea.

EXPLICIT

facere possunt
omne homi
qui agit in
tormento
una eripit
Isemim
mento cruci
nultenim
erre non pos
tur calamita
magnū peccatū
e gntu oporu
ramini face
ruos enim
festinetis
dimini
delecto trad
sens autem
rgines in domo

poterunt vindicare

qu

